

DELA MED
glädje

Vi finns till för andra!

KAVLIFONDENS ÅRSRAPPORT 2021

INNEHÅLL

2

TEAMKÄNSLA:

Lagledaren på Guttas Campus, Francois Elsafadi och deltagaren Ali på inlärningsläger på Guttas Campus i Vestland i oktober 2021. Kavlifonden har gett stöd till Guttas Campus under flera år, och gick 2021 in med medel för att starta upp verksamhet i Nordnorge. (Foto: Trude Brun Wilhelmsen)

Ansvarig redaktör:
Inger Elise Iversen

**Utveckling, reportageledning
och produktion:**
Marianne Alfsen/Felix Media och
Hanne Eide Andersen/Kavlifonden

Journalister:
Marianne Alfsen
Silje Berggrav
Ruth Astrid L. Sæter
Ingelin Moltu Frækhaug
Øyvind Berg
Cecilie Klem
Hanne Eide Andersen

Design och layout:
Anna Maria Pirolt

Framsidesfoto:
Vivian Haverstadløkken/
Kulturhjerte (Amine (10) och Ariel
(9) på träning med Kulturhjerte i
Lillehammer 2021).

Kontakt:
Kavlifonden
Postboks 7360, NO-5020 Bergen
Kavlifondet.no

INNEHÅLL

Vd har ordet.....	3
Kavlifonden blir till	4
Värdeskapande för goda ändamål.....	10

Årets tilldelingar

Vår tids stora samhällsutmaningar.....	14
Så delar Kavlifonden ut medlen	16
93 miljoner norska kronor till goda ändamål 2021.....	18
Projekt som fick stöd i Norge	19
Projekt som fick stöd i Sverige	24
Projekt som fick stöd i Storbritannien	29
Internationella utvecklingsprosjekt	31

Kavlifondens program för hälsoforskning

Brukarmedverkan ger forskning som gör nytta ..	35
Årets kunskapsluckor	38
Dessa tilldelades pengar 2021	39
Hopp till allvarligt sjuka	41
Igång igen efter pandemin.....	42
Tio år med ME-forskning.....	44
Fem år med forskningen bakom «Pusterommet».....	47

Medarbetargåvan

Medarbetare delade ut 8,3 miljoner kronor	49
– Rörande berättelser om vad medlen betyder.....	51
– Känns jättekul att hjälpa till	54
– En viktig höjdpunkt.....	56
– Medarbetargåvan inspirerar oss att leverera	57

Lokala hjärtesaker

Stöd till lokala eldsjälur och hjärtesaker	59
--	----

Ny styrelseordförande	60
Impact-investeringar	62

Kavlifondens årsredovisning.....	64
---	-----------

Vi finns till för andra!

Kavlifonden är stiftelsen som äger hela Kavlikoncernen och som delar ut hela överskottet till goda ändamål. 2021 delade vi ut 93 miljoner norska kronor till projekt inom våra två prioriterade områden:

- 1) Psykisk hälsa hos barn och unga
- 2) Bra lösningar för klimat och miljö

Det har vi kunnat göra tack vare ett år med fantastiska insatser från alla duktiga medarbetare i våra företag samt konsumenterna som väljer Kavliprodukter.

Kavlifonden jobbar målinriktat för att säkerställa att överskottet från Kavli förvaltas effektivt och på ett sätt som skapar positiva ringar på vattnet i både enskilda personers liv och vardag samt i samhället i stort. På s. 14–57 kan du läsa om vår tilldelningsstrategi och hur vi delar ut pengarna samt om projektet som fick stöd från Kavlifonden under 2021.

70 procent av pengarna delas ut till goda ändamål i de fyra länder där vi har livsmedelsproduktion: Norge, Sverige, Finland och Storbritannien. Resten går till internationella utvecklingsprojekt i länder med fattigdom, ekonomisk

Foto: Anne Elisabeth Næss/Kavlifonden

«I Kavlifonden ska vi också fortsätta göra det vi först och främst finns här för, nämligen att dela ut hela överskottet till goda ändamål.»

ojämlikhet och andra humanitära utmaningar.

Kavlifonden vill hjälpa till att lösa vår tids stora samhällsutmaningar. Då måste vi också bidra där utmaningarna är som störst, anser vi.

Som en följd av pandemin har antalet fattiga och gapet mellan fattig och rik ökat på ett globalt plan. Redan före pandemin fanns det runt om i världen 260 miljoner som inte fick gå i skolan*. I mars 2022 slog en ny rapport från Unicef fast att pandemin har lett till att ännu fler barn inte går i skolan, framför allt i de länder där problemen redan var som störst.

Det handlar om solidaritet med våra medmänniskor. Men det handlar också om betydelsen av uttrycket «ingen är trygg förrän alla är trygga». De stora, humanitära utmaningarna ger ökad risk för humanitär fördrivning och politisk instabilitet, något som ger återverkningar i hela världen.

I skrivande stund befinner vi oss mitt i en ny kris som påverkar oss över landgränserna, nämligen kriget i Ukraina. Återigen måste vi kavla upp ärmarna och bidra med det vi kan.

Flera är med och hjälper dem som har flytt från Ukraina till våra länder.

De stora kriserna och omvälvande händelserna i dagens värld kan kännas överväldigande för många. Men vi får aldrig ge upp! Pandemin har visat oss hur mycket vi kan åstadkomma med hjälp av bra samarbete, både lokalt, nationellt och internationellt. Det är många som har ställt upp för familj, vänner, grannar och främlingar. Allt detta måste vi fortsätta med.

I Kavlifonden ska vi också fortsätta göra det vi först och främst finns här för, nämligen att dela ut hela överskottet till goda ändamål. 2022 fyller vi 60 år, och vi är mer vitala än någonsin. Enligt prognoserna kommer vi att dela ut ytterligare 100 miljoner norska kronor under jubileumsåret.

Så enkelt kan det också vara att göra en insats. Varje gång du handlar något gott från Kavli, så gör du också en god gärning. Vi finns till för andra!

Inger Elise Iversen

Mjukostens far

Historien om Kavlikoncernen är ett norskt industriäventyr med ost som huvudingrediens och en innovativ, karismatisk grundare i huvudrollen.

Nästa gång du gör en macka med Kavli baconost, skicka gärna en liten tanke till Fannestranda utanför Molde i mellersta Norge. För det var där, med utsikt över de stolta Romsdalalperna, bördiga åkrar och en fjord full av fisk, som Kavlis äventyr började.

Den 7 januari 1872 föds Ole Knudsen Kavli som det fjärde barnet i en syskonskara på sex. Familjens gård är liten och alla måste bidra för att de ska ha mat på bordet och kläder på kroppen. Med kor, får, kycklingar, grisar, fjordfiske och avverkning får de ihop ekonomin genom hårt arbete.

Ole, eller Olav som han så småningom kallar sig själv, lär sig tidigt att

ödmjukhet, hårt arbete och sparsamhet är en dygd, och redan som sjuåring börjar han spara. Han tjänar pengar på olika småjobb och målet för sparandet är tydligt: han vill resa ut i världen och starta sitt eget företag.

BRA TIMING

När Olav fyller 18 år har han ett eget kapital på 60 kronor. Det motsvarar ungefär en månadslönen. Pengarna blir starten på Kavlikoncernen. Bara dagar efter att Olav har blivit myndig åker han till Bergen. Planen är att ta kvällskurser på handelshögskolan, arbeta under dagen och få med sig värdefull erfarenhet innan han startar sitt eget företag. Den 28 mars 1893, tre år efter att han kom till västra Norges

KÖPMANNEN: Olav Kavli (1872-1958)

HANDELSBREV: Det var en stolt Olav Kavli som lämnade Bergens poliskammarare 28 mars 1893, med godkänt handelsbrev i fickan. Kavliäventyret var igång.

huvudstad, registrerar den handelskraftiga 21-åringen företaget O. Kavli.

I sin verksamhet säljer han ost, smör och köttprodukter. Mesost från Trøndelag är den viktigaste produkten i början.

Olav Kavli lyckas pricka en bra i tiden när han etablerar verksamheten. Bergen växer snabbt. Mejeriprodukter produceras industriellt och lyxvaror som ost och smör säljer bättre och bättre. Med en allmän ökning av välstånd i samhället är allt på plats för framgång för unga Kavli.

FRAMGÅNG OCH MOTGÅNG

Och det kommer att bli en framgång. Genom ett sekel präglad av två världskrig, ekonomisk kollaps och återuppbyggnad, kallt krig och kärnvapenkappning bygger familjen Kavli sin livsmedelsgrupp produkt för produkt. Ibland med ett steg framåt och minst två tillbaka. Som år 1924. Då går företaget O. Kavli i konkurs efter likviditetsproblem och några dåliga investeringar. Men bara en månad

senare bildas aktieföretaget O. Kavli AS och verksamheten fortsätter.

– Historien om Kavli är fascinerande, säger Ola Honningdal Grytten. Ekonomi-professorn känner väl till Kavlis historia efter att ha skrivit "Kavli - ett industriellt äventyr", tillsammans med Kjell Bjørn Minde. Boken publicerades 2013 i samband med koncernens 120-årsjubileum.

"I Kavli har vi något så oortodox och onorskt som ett multinationellt företag baserat på ost och inte på fisk."

– Olav Kavli blev en pionjär inom produktutveckling, norsk export och industriella etableringar utomlands, påpekar Grytten och fortsätter:

– Han var en sann äventyrare som reste med sin väska full av ost. Han insåg tidigt hur viktig marknadsföring och publicitet var och han räknade varje land som han lämnade ostväskan i som ett nytt exportland. Sedan blev det efter det enkelt att Kavli exporterade till flera dussin länder.

SÅ KOM PRIMULA

Olav Kavli ville gärna vara först ut med saker. Omkring 1920 pågick en

STARTEN PÅ KAVLIÄVENTYRET

6

kapplöpning i den internationella ostindustrin om att göra en mjuk, välsmakande och inte minst hållbar påläggsost. Att få alla tre elementen på plats i en produkt var krävande, men den som lyckades med den ekvationen skulle nå en stor framgång.

År 1923 hade Olav och hans medarbetare lyckats göra en mjukost som smakade gott, inte var för salt och som höll länge. I september bjöd han in en exklusiv samling av gäster till den hemliga lanseringen av Primula, förpackad i en halvmåneformad låda med en kärnfrisk mjölkpiga på etiketten. Osten föll alla i smaken, massproduktionen startade och 1924 registrerades varumärket Primula. Primula lanserades internationellt 1925 som världens första hållbara mjukost och erövrade snabbt stora delar av marknaden, hemma och utomlands. Osten blev grunden för Kavlikoncernens kommande framgång.

FABRIKER I UTLANDET

Kavli var också den första i världen som sålde ost i tub, redan 1929. När export- och importreglerna på 1930-talet gjorde det svårt att sälja norska produkter till andra länder bestämde Olav sig för att etablera sina egna Kavlifabriker i Österrike, Danmark, Storbritannien och Sverige.

Så småningom blev faktiskt den internationella delen av koncernen viktigare än den norska. Efter andra världskriget nästan femdubblades omsättningsvolymen på några år.

– Allt Olav gjorde understryker de ambitioner han hade. Under 65 år lyckades han bygga upp ett norskt multinationellt livsmedelsföretag. En del av framgången låg i hans förmåga att rekrytera duktiga medarbetare, visa dem förtroende och låta de arbeta självständigt, säger Ola H. Grytten.

BESÖKTE 80 LAND

– Olav Kavli var den visionära entreprenören som reste världen runt, som ett levande äventyr. Han besökte förmodligen cirka 80 länder. I över 60 av dessa sålde han ost, ofta genom att charma sin publik. Han beskrivs med rätta som mjukostens Ole Bull, tillägger han. Violinisten och kompositören Ole Bull var den första norska artisten som uppnådde internationell berömmelse.

Men alla äventyr har ett slut. Efter en hjärnblödning sommaren 1953 återfick aldrig Olav Kavli hälsan. Han drog sig helt tillbaka från styrandet av den dagliga verksamheten. Den 22 september 1958 dog Kavli, 86 år gammal.

"Primula lanserades internationellt 1925 som världens första hållbara mjukost och erövrade snabbt stora delar av marknaden, hemma och utomlands."

DET ÄKTA PARET: Karin Kavli (1906–1990) och Knut Kavli (1896–1965). Karin Kavli var en berömd svensk skådespelare.

DELA MED
glädje

En stiftelse blir till

Han ville ge något tillbaka till samhället och samtidigt säkerställa Kavlikoncernens fortlevnad. Knut Kavli lade grunden för bägge delar när han grundade Kavlifonden den 25 april 1962 och gjorde stiftelsen till en unik ägare av hela Kavli.

60 år senare gör Kavlifonden skillnad både i enskilda människors liv och i samhället, i flera länder fördelade på tre kontinenter. Det skulle garanterat ha glatt både stiftelsens upphovsman Knut Kavli, och hans far Olav som grundade Kavlikoncernen.

GENERÖS OCH ENGAGERAD

Bergen 1958. Olav Kavli har ägnat hela sitt liv åt att bygga upp Kavli till en stor multinationell livsmedelskoncern. När han dör det här året blir sonen Knut Kavli huvudägare och direktör i Kavli. Knut har ett stort engagemang för

kultur och humanitära ändamål. Han har rykte om sig att vara generös och samhällsengagerad precis som sin far, och hjälper gärna ungdomar med både utbildning och i yrkeslivet. Oftast gör han detta i det tysta.

– Knut och hans hustru Karin fick aldrig några barn. Därmed fanns det inga arvingar som kunde ta över Kavlikoncernen efter honom, berättar Ola Honningdal Grytten, författare till boken om Kavlikoncernen som gavs ut i samband med 120-årsjubileet 2013.

«Pengarna spelade förstås en stor roll, men det erkännande som låg i stödet betydde mycket för mottagarna.»

Tillbaka i Bergen i slutet av 1950-talet:

Knut Kavli kämpar med en del hälso-problem. Han funderar fortfarande på vad som skulle vara det bästa för företaget i framtiden. Han vill inte att faderns livsverk ska falla sönder och delas upp på många ägare. Hans mål är att se till att ägandet förblir koncentrerat till en eller ett fåtal ägare, att det ska växa och fortsätta utvecklas och inte minst: att Kavli ska fortsätta ha sitt säte i Bergen.

EN STIFTELSE BLIR TILL

Efter att ha övervägt en rad lösningar tar Knut slutligen ett beslut.

– Julen 1961 kan ha varit avgörande för Knuts beslut. Han reflekterade mycket över julens budskap och hans fars uppväxt i en starkt kristen miljö där goda gärningar som gjordes för andra, värderades högt. För Knut blev det viktigt att göra något bra av arvet. Samtidigt ville han säkerställa Kavlikoncernens fortlevnad, berättar Ola Grytten.

I ett brev till Olav Jacob Dreyer i maj 1962, skriver Knut:

«Eftersom jag börjar komma upp i åren vill jag gärna säkerställa vår firmas framtid på ett sådant sätt att den inte efter min död riskerar att hamna i händerna på eller under inflytande av utomstående, och med utomstående menar jag personer som inte innehar någon högre position i firman. Jag har därför efter många, långa och mogna överväganden bestämt mig för att inrätta en ideell fond (...)»

Den 25 april 1962 grundas stiftelsen O. Kavli och Knut Kavlis Ideella Fond, som i dag kallas Kavlifonden. I stadgarna står det att syftet är **«att främja humanitära ändamål, forskning och kultur»**. Det ska ske genom att stiftelsen delar ut hela sitt överskott från Kavli till goda ändamål.

Ingen annan kan äga aktier i bolaget och Kavlifonden kan inte överföra sina aktier till någon annan. Det var alltså så det gick till: så länge Kavli existerar ska Kavlifonden vara enda ägare till hela koncernen och dela ut överskottet till goda ändamål.

Sedan 2012 har stiftelsen delat ut totalt 745 miljoner norska kronor till goda ändamål.

KONST OCH KULTUR I BERGEN

Konstnären Rolf Aamot och konsertpianisten Jan Henrik Kayser var de första som fick stöd från Kavlifonden. De fick 5 000 norska kronor var, något som i dag motsvarar 56 000 norska kronor. De här första tilldelningarna ägde rum i februari 1965 efter att Kavlifonden hade ägnat ett par år åt att bygga upp kapital och hitta formen för en styrelse med tre ledamöter, under ledning av Knut Kavli.

Kavlifondens styrelse ska, enligt stadgarna, dela ut pengar, förvalta kapitalet och se till att bolaget genererar vinst och avkastning på aktierna. Ingen liten uppgift för en styrelse på tre personer.

Under åren har affärsmodellen justerats något inom ramen som fastställs av stiftelsens stadgar. Sedan 1994 har ett holdingbolag, där Kavlifonden är ensam ägare, tagit sig an koncernledningen.

BLYGSAMMA BELOPP I STARTEN

De första åren var tilldelningarna från Kavlifonden relativt blygsamma.

INNOVATÖREN: Först uppfann Olav Kavli mjukosten. Senare kom den på tub. (Collage: Marit J. Kanney)

– Men Kavli var ett bolag med gott rykte och att få stöd från stiftelsen var viktigt. Pengarna spelade förstås en stor roll, men det erkännande som låg i stödet betydde mycket för mottagarna, berättar Ola Grytten.

Under lång tid stödde Kavlifonden främst lokala ändamål inom konst och kultur i Bergen. En rad klassiska musikfestivaler, talangprogram för unga utövare och utsmyckningar av offentliga byggnader har genom åren finansierats med överskottet från försäljningen av mjukost

på tub – och därefter av andra matvaror som Kavlibolagen producerar.

100 MILJONER OM ÅRET

Fina resultat i koncernen har de senaste åren lett till att tilldelningarna ökat markant. 2012 delade Kavlifonden ut 20,6 miljoner norska kronor. Sex år senare hade beloppet sexdubblats till drygt 131 miljoner norska kronor.

– Därefter har vi delat ut i genomsnitt 100 miljoner norska kronor per år, berättar Inger Elise Iversen, Kavlifon-

«I dag går 60 procent av medlen till humanitära ändamål, 30 procent till forskning och 10 procent till kultur.»

dens vd. Hon tillägger att även under jubileumsåret 2022 planerar stiftelsen att dela ut 100 miljoner norska kronor.

I dag går 60 procent av medlen till humanitära ändamål, 30 procent till forskning och 10 procent till kultur. Tilldelningsstrategin understryker att tilldelningarna ska bidra till att lösa konkreta samhällsutmaningar.

FN:S GLOBALA MÅL

– Medlen ska bidra till att uppfylla FN:s globala mål för hållbar utveckling. Vi har valt att framför allt stödja målen för utbildning, hälsa, klimat och miljö, säger Inger Elise Iversen.

Kavlifonden stödjer i dag projekt i samtliga fyra länder där Kavli har verksamhet.

– Det är viktigt för oss att ge något tillbaka till de samhällen där värdena för goda ändamål skapas, understryker Iversen.

Samtidigt stödjer stiftelsen också flera utvecklingsprojekt i länder med utbredd fattigdom.

– 30 procent av medlem delar ut till utvecklingsprojekt, med tonvikt på psykisk hälsa, utbildning för barn och unga samt bra klimatlösningar. Ska vi klara av att nå FN:s globala mål måste vi också bidra till lösningar där utmaningarna är som störst. Därför måste vi lyfta blicken bortom vår egen del av världen, säger Iversen.

FINNS TILL FÖR ANDRA

Knut Kavli fick bara uppleva den allra första tilldelningen. Hösten 1965 blev han allvarligt sjuk och dog.

– Alla i Kavlifonden och Kavli är väldigt stolta över våra grundare. Olav Kavli och Knut Kavli var inte bara innovativa och skickliga affärsmän. Långt innan ordet fanns tog de ett samhällsansvar på ett föredömligt vis. Tack vare dem kan Kavlifonden, som en av få ägare i sitt slag i Norge, dela ut hela överskottet från Kavlikoncernen till goda ändamål, och skapa positiva ringar på vattnet i både enskilda personers liv och i samhället i stort, säger Inger Elise Iversen.

– Vi finns till för andra!

Värdeskapande för goda ändamål

– Syftet är att skapa värden för goda ändamål på ett hållbart sätt. Det anger riktningen för alla inom Kavlikoncernen, säger Kavlis koncernchef Kenneth Hamnes.

«Att vi har en stiftelse som ägare, med en solid och tilltalande vision, uppskattas av konsumenterna.»

Kenneth Hamnes, koncernchef för Kavli Holding AS

– Kavli har alltid jobbat med hållbar utveckling. Nu lägger vi ännu mer vikt på det och skapar en självförstärkande och positiv spiral i och med att alla led i värdekedjan sätter press på varandra, säger Kenneth Hamnes.

UPPSKATTAS AV KONSUMENTERNA

Det har gått drygt ett år sedan Hamnes tog över som koncernchef i Kavlikoncernen. Då hade han redan en bred erfarenhet från dagligvarubranschen, bland annat som vd i Maarud AS, försäljningsdirektör i Stabburet AS och produktchef i Lilleborg AS. Till Kavli-koncernen kom han från jobbet som koncernchef i vin- och spritföretaget Arcus ASA.

Som ny koncernchef såg han mycket fram emot att jobba med en ideell stiftelse som ägare.

– Det dagliga arbetet liknar nog till stor till ledningsarbetet i andra

livsmedelskoncerner. Kavli Holdings styrelse är kommersiell och kompetent, och ställer lika höga krav som andra ägare, börjar han.

– Men fler och fler inser att Kavli och Q-Meieriene ägs av Kavlifonden, och det stärker vårt varumärke enormt. Att vi har en stiftelse som ägare, med en solid och tilltalande vision, uppskattas av konsumenterna. Starkare varumärken kommer med tiden att stärka Kavlifonden som återigen kan dela ut ännu mer pengar till goda ändamål, säger Hamnes.

DELA MED GLÄDJE-PRISER

För att motivera och inspirera medarbetarna ytterligare har han infört ett helt nytt pris internt. Namnet har han hämtat från koncernens gemensamma motto: Dela med glädje. De nya Dela med glädje-priserna ska göra detta att dela med sig till andra till en ännu starkare del av kulturen och det

dagliga arbetet inom hela koncernen, tvärsöver länder och varumärken.

– Priserna ska peka på vad vi behöver bli bättre på, som hållbarhet, säkerhet, organisk tillväxt och effektivitet, försätter han.

– De ger också nyckelmedarbetare, projektteam och avdelningar välförtjänt beröm och leder till att medarbetarna blir sedda av hela koncernen. Det här ska vara en positiv tävling, och jag hoppas det är många som vill kämpa om Dela med glädje-priserna. Ribban ska ligga högt, säger Hamnes.

I TOPPEN AVSEENDE HÅLLBARHET

I mars 2022 rankades Q-Meieriene som nummer tre på Europas största hållkraftsbarometer för varumärken, Sustainable Brand Index. Mätningen visar konsumenternas uppfattning av

«Jag hoppas det är många som vill kämpa om de här priserna. Ribban ska ligga högt.»

företagens hållbarhetsarbete. Q-Meieriene uppnådde tredjeplatsen i konkurrens med hela 265 varumärken, och det är den högsta rankningen av samtliga varumärken inom livsmedelsproduktion.

– Såna bragder ger motivation och inspiration till att satsa vidare med ännu större styrka, säger en stolt koncernchef. Arbetet med att utveckla och förbättra hållbarhetsarbetet pågår ständigt. 2021 uppdaterades Kavlikoncernens långsiktiga hållbarhetsmål.

– Internt jobbar vi med rubriken «Vårt ansvar» som väldigt exakt beskriver vad hållbarhet handlar om, nämligen att ta ansvar. Syftet är att skapa värden för goda ändamål, på ett hållbart sätt. Det anger riktningen för alla inom Kavlikoncernen, säger Hamnes.

FÖRVÄNTAR HÅLLBARHET

Han poängterar att de naturliga förväntningarna på hållbarhet från både konsumenter och livsmedelskedjor stärker medvetenheten inom hela

koncernen och stimulerar till att ställa ännu högre krav på Kavliföretagens leverantörer och partners.

– Alla har insett allvaret. Vi kan komma långt med rätt lösningar, säger Hamnes.

En av dem är att lansera Kavli Bacon-Ost med tuber av återvunnet aluminium i februari 2022.

– Att återvinna aluminium kräver bara fem procent av den energi som krävs för att framställa helt nytt aluminium, förklarar han.

Kavli jobbar också för att sprida kunskap hos konsumenterna om att aluminiumtuben kan återvinnas, även den som är gjord av aluminium som redan har återvunnits.

– 2021 var norska Aksjon Gjenvinning med projektet «Från tub till cykel» med om att sätta återvinning av Kavliosttuber på dagordningen bland tusentals skolbarn i Norge, säger Hamnes stolt.

INNOVATION PÅ JÆREN

Kavlis nya innovationshus i Q-Meierienes anläggning på Jæren är koncernens

nya stolthet, som under våren 2022 ska tas i full drift.

– Det här ser vi enormt mycket fram emot. Q-Meierienes mångåriga och intensiva innovationsarbete framgår ju av namnet. Byggnaden är designad för att visa hur vi jobbar och hur vi tillverkar produkterna. I innovationshuset kommer konsumenterna, som är cheferna i Q-Meieriene, att bjudas in, berättar Hamnes.

Q-Meieriene har gjort konsumentdriven innovation till sitt kännemärke.

Foto: Kavli Sverige

Nya maskiner ska också göra det möjligt att lansera många fler innovationer som är bra och nyskapande.

– Det ger en helt annan energi i arbetet. Vi behöver definiera våra marknader på ett offensivt sätt, och inte nöja oss med det vi har. Det gör att vi kan bli modigare och utmana med nya idéer. Målet är alltid att sikta mot relevanta marknader så att det alltid finns utrymme för tillväxt.

– VI GER OSS ALDRIG

Det senaste året har Kavlikoncernen haft stora utmaningar med ändringar i ramvillkoren för aktörer utanför jordbrukskooperativet i mejerisektorn.

Hamnes understryker Q-Meierienes roll som utmanare och innovatör inom mejerisektorn, och påminner om att effektiv konkurrens har gjort att produktionen av norsk mjölk har legat stabilt runt 1,5 miljarder liter under de senaste åren.

– Stortinget har upprepade gånger sagt att de vill se konkurrens i mejerisektorn, och därför har de aktörer som inte ingår i kooperativet fått konkurrensbidrag. Inom Q-Meieriene anser vi att kompensation för permanenta och strukturella nackdelar som vi har i förhållande till Tine är riktig och bör fortsätta, säger Hamnes.

«Alla har insett allvaret, och vi kan komma långt med rätt lösningar.»

Han understryker att Q-Meieriene vill fortsätta jobba för att vara en del av lösningen för norskt jordbruk, även om konkurrensbidraget ifrågasätts av jordbrukskooperativet.

– Vi ger oss aldrig. Konsumenterna vill ha större utbud och mer innovation, och bra produkter framställda av norsk mjölk. Och det kan Q-Meieriene erbjuda dem, konstaterar Hamnes.

STARKA VARUMÄRKEN

Efter ett år som koncernchef beskriver Hamnes fortfarande Kavli som ett ledande och väl ansett livsmedelsföretag med starka varumärken och en solid position på lokala marknader.

– Kavli hävdar sig bra i alla typer av rankningar, även inom innovation och varumärkesstyrka. Vi har en bra dialog med konsumenter och kunder, och letar ständigt efter insikter som kan omsättas till lönsam tillväxt, säger han och fortsätter:

– Koncernens viktigaste styrka är en organisationsstruktur där de lokala företagen har en egen värdekedja med produktutveckling, produktion, marknadsföring och försäljning. Det gör att vi i ännu högre grad kan pricka rätt på lokala marknader med lokala smaker och koncept. Vår styrka visar sig i våra starka varumärken som Kavli, Q, Skyr, Primula, Eriks, Planti, Johnny's och många andra.

Kavlis uppdaterade strategi innebär att koncernen ska fokusera på att effektivisera och digitalisera. Hamnes ser fram emot en rad förbättringsprojekt tvärsöver hela koncernen.

– Att jag lägger ytterligare fokus på effektivitet och digitalisering förstärker bara det vi redan gör. Men min önskan är att vi höjer ambitionsnivån, och något av det vi jobbar mest med är en bra och stabil drift, avslutar han.

Det här är Kavlikoncernen

KAVLIFONDEN OCH KAVLI HOLDING AS

- Kavlifonden är ensam ägare av Kavlikoncernen genom Kavli Holding AS.
- Kavlikoncernens bolag producerar en rad kända och älskade varumärken på sina marknader.
- Kavlifonden delar ut hela överskottet från försäljningen av Kavliprodukter till goda ändamål.

KAVLI NORGE/ Q-MEIERIENE

O. Kavli producerar mjukost, kaviar, majonnäs, Kornki kex och flatbröd, HaPå-pålägg och dressingar. Q-Meieriene ägs till 100 procent av Kavli.

Q-Meieriene producerar Q-mjolk, yoghurt, Skyr®, chokladmjolk och de växtbaserade produkterna Q Planti.

Antal medarbetare: 374

KAVLI SVERIGE

Producerar och marknadsför **Kavli** mjukost, dressing och majonnäs. Flera senapsvarumärken som bl a: **Johnnys**, **Västerviks**, **Eriks** såser och dressingar. **Druvans** vinäger och såser. **Perstorp** Ättika. **Bärry** yoghurt och **Bollnäsil**. De växtbaserade produkterna **Planti**.

Antal medarbetare: 218

KAVLI FINLAND

Producerar mjölkfria, växtbaserade drycker och yoghurt under varumärket **Planti** (som även säljs i Sverige). Säljer även Kavliprodukter från Sverige.

Antal medarbetare: 37

KAVLI UK

Primula Ltd. i Gateshead utanför Newcastle producerar mjukost under varumärket **Primula**.

Castle McLellan Foods Ltd. i Kirckudbright, Skottland, Producerar olika patéer.

Antal medarbetare: 283

Vår tids stora samhällsutmaningar

– Kavlifondens tilldelningar ska bidra till att lösa vår tids stora samhällsutmaningar, säger Inger Elise Iversen, Kavlifondens vd. I stiftelsens tilldelningsstrategi står barn och ungas psykiska hälsa samt klimat och miljö högst upp på agendan.

Enligt stiftelsens stadgar ska Kavlifonden stödja humanitärt arbete, forskning och kultur. Dessutom tilldelas medlen i enlighet med styrelsens beslutade tilldelningsstrategi som revideras och förnyas med jämna mellanrum.

– På det sättet vill vi säkerställa att Kavlifondens medel gör mesta möjliga nytta och att vi hela tiden bidrar till att lösa aktuella samhällsutmaningar, säger Iversen.

BARN OCH UNGAS PSYKISKA HÄLSA

Två områden har högsta prioritet i Kavlifondens tilldelningsstrategi:

– Vi fortsätter att stärka de senaste årens satsning på åtgärder för barn och ungas psykiska hälsa. Det var aktuellt långt före pandemin, men har blivit ännu viktigare nu, säger Rune Mørland som är ansvarig för strategi och utveckling i Kavlifonden.

– Det är helt grundläggande att barn och unga mår bra, upplever trivsel och trygghet och får utveckla egna färdigheter, säger han.

Kavlifonden bidrar genom stöd till framför allt projekt som främjar inkludering, livsfärdigheter och utbildning.

– Med utbildning och en tro på sig själva kan barn och unga både bli en resurs i sina egna liv och hitta en plats i gemenskapen. Det är en investering för barnen själva och för vår gemensamma framtid, konstaterar han.

HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Dessutom prioriterar Kavlifonden arbetet med att hitta fler projekt som ansluter sig till FN:s globala mål nr 12 för hållbar konsumtion och produktion samt nr 13 för att bekämpa klimatförändringarna.

KULTUR OCH INKLUDERING: Kavlifonden stödjer gärna projekt där kulturaktiviteter är ett verktyg för att uppnå inkludering och stärka psykisk hälsa hos barn och unga. (Foto: Kulturhjerte)

«Det är helt grundläggande att barn och unga mår bra, upplever trivsel och trygghet samt får utveckla egna färdigheter.»

Rune Mørland, ansvarig för strategi och utveckling

«Som ägare av en livsmedelskoncern har Kavlifonden ett särskilt ansvar för att bidra till hållbara lösningar inom konsumtion och produktion.»

Inger Elise Iversen, vd

– Som ägare av en livsmedelskoncern har Kavlifonden ett särskilt ansvar och potential för att bidra till hållbara lösningar inom konsumtion och produktion. Vi söker efter innovativa åtgärder för omfördelning, behandling och återanvändning av resurser, säger Guro Hjetland Sundsby som är ansvarig för analys och rapportering i Kavlifonden.

2021 fick Kavlifonden flera nya samarbetspartners som bidrar till de två prioriterade hållbarhetsmålen.

– Nu ser vi fram emot att hitta ännu fler som kan bidra till att lösa dessa utmaningar, säger Sundsby.

FOKUS PÅ STORBRIANNIEN OCH SVERIGE

Ett annat viktigt mål i strategin är att öka antalet projekt som får stöd i Storbritannien och Sverige.

– Vi jobbar ständigt med att utveckla oss och vårt tilldelningsarbete, och är nöjda med det ökade antalet projekt i Sverige och Storbritannien under det gångna året. Kavlifondens företag i dessa två länder bidrar i betydande del till överskottet som stiftelsen varje år kan dela ut till goda ändamål. Det är en stor glädje att kunna dela överskottet med konsumenter och samhället även i dessa två länder, säger Iversen.

HITTAR PROJEKTEN SJÄLVA

Med undantag för hälsoforskningsprogrammet för barn och ungas psykiska hälsa har Kavlifonden ingen utlysning

av medel. Kavlifondens administration hittar potentiella projekt genom uppsökande verksamhet och research.

– Vi inhämtar också råd och expertis från externa sakkunniga, säger Iversen.

Aktuella projekt får en inbjudan till att lämna in en ansökan som, baserat på administrationens rekommendation, behandlas och beslutas av Kavlifondens styrelse.

SATSNINGAR ÖVER TID

Prognoserna visar att Kavlifonden kommer att kunna dela ut cirka 100

GUTTAS CAMPUS NORD:

Kavlifonden tilldelade tre miljoner norska kronor till etableringen av Guttas Campus Nord 2021. Medlen ska fördelas över tre år. Här från pressträffen med Guttas Campus, Harstad kommuns ordförande Kari-Anne Opsal och andra lokala samarbetspartners i mars 2022. (Foto: Tomas Rolland/UiT Norges Arktiske Universitet)

miljoner norska kronor årligen under de kommande tre åren.

– Det är medel som kommer att göra skillnad i både enskilda personers liv och i samhället i stort. Men det kräver att vi använder dem väl, säger Iversen och understryker vikten av en tydlig och sakkunnigt förankrad tilldelningsstrategi.

– Det finns många samhällsnyttiga ändamål som behöver stöd. För att bidra till långsiktiga, positiva förändringar behöver vi fokusera på att jobba strategiskt och satsa på utvalda områden över tid.

Foto: Øyvind Sørensen/Strømmestiftelsen

Foto: Martin Nygaard/Kavli Norge

Illustrasjonsfoto: Frälsningsarmén

Så delar Kavlifonden ut medlen

Kavlifonden delar ut overskottet från Kavlikonsernen på fyra olika sätt:

1) UPPSÖKANDE VERKSAMHET

Kavlifonden hittar de flesta projekt vi stödjer genom uppsökande verksamhet. Administrationen i Kavlifonden identifierar projekt inom våra prioriterade områden.

Under perioden 2021–2023 prioriterar vi projekt som främjar god psykisk hälsa hos barn och unga. Vi stödjer även projekt som bidrar till bra lösningar för klimat och miljö, framför allt inom hållbar konsumtion och produktion.

Undantaget är Kavlifondens program för hälsoforskning. Där utlyser man medlen. Det är alltid Kavlifondens styrelse som beslutar vilka projekt som ska få stöd.

2) KAVLIFONDENS PROGRAM FÖR HÄLSOFORSKNING

Under åren 2017–2022 ska Kavlifonden dela ut totalt 135 miljoner norska kronor till forskning inom barn och ungas psykiska hälsa. Medlem delas ut genom en egen utlysningprocess som

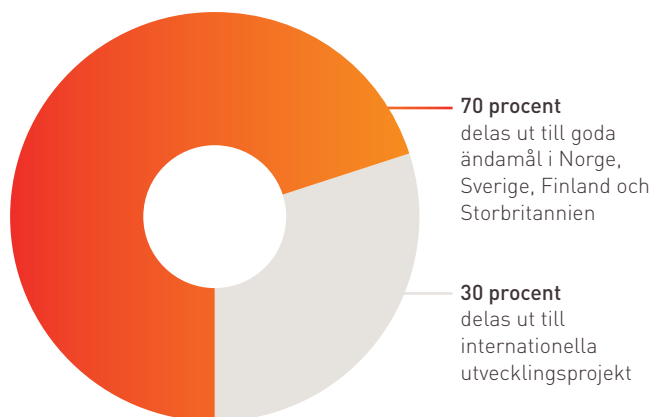
Kavlifonden genomför i samarbete med Stiftelsen Dam. Läs mer på s. 42.

3) MEDARBETARGÅVAN

En gång per år är de mer än 900 medarbetarna i Kavlikonsernen med och bestämmer vilka som ska få stöd genom en process som kallas «Medarbetargåvan». Då kan alla medarbetare nominera lokala projekt i Norge, Sverige, Finland och Storbritannien. 2021 delade Kavlis medarbetare ut 8,3 miljoner norska kronor. Läs mer på s. 56.

4) DELA MED GLÄDJE: KAVLI STÖDGER LOKALA HJÄRTEAKER

Sedan 2020 har Kavliföretagen delat ut medel till lokala hjärtesaker i de fyra länder där konsernen har verksamhet. Konsumenterna bjuds in till att nominera sina lokala hjärtesaker. Kampanjerna kallas «Dela med glädje» som är konsernens gemensamma motto. Läs mer på s. 66.

Så fördelas medlen

Kavlifondens tilldelningsstrategi prioriterar följande områden: **Barn och ungas psykiska hälsa**, med tonvikt på **förebyggande åtgärder, livsfärdigheter och utbildning**. Bra lösningar för **klimat och miljö**, med tonvikt på **hållbar konsumtion och produktion**.

FN:s GLOBALA MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Kavlifonden vill bidra till att FN:s globala mål för hållbar utveckling uppnås, och har valt ut följande fyra mål som viktigaste ledstjärnor:

Mål 3: God hälsa

Mål 4: God utbildning

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna

GEOGRAFISK FÖRDELNING

I dag delas omkring 70 procent av Kavlifondens medel ut till goda ändamål i de fyra länderna där Kavlikoncernen har verksamhet: Norge, Sverige, Finland och Storbritannien.

Resterande medel, 30 procent, går till internationella utvecklingsprojekt i länder med utbredd fattigdom.

Humanitärt arbete
60 %

Forskning
30 %

Kultur
10 %

Psykisk hälsa
hos barn och
unga

Bra lösningar för
klimat och miljö

Kavlifondens strategiska tilldelningstema understödjer dessa globala mål:

93 miljoner norska kronor till goda ändamål 2021

PÅ INLÄRNINGSLÄGER: Guttas Campus anordnade inlärningsläger både i Vestland och Oslo med Kavlifonden som en av flera stöttepelare 2021. Bilden här är från Vestland. (Foto: Trude Brun Wilhelmsen)

Projekt som fick stöd i Norge 2021

Kulturhjerte

Kulturhjerte är en mötesplats och utvecklingsarena för barn och ungdomar i Lillehammer, både nyanlända och barn som är födda i Norge. De nyanlända har prioritet. Tillsammans med professionella regissörer och tekniker skapar de teaterföreställningar baserade på kulturuttryck från alla deltagares ursprungsländer. Alla deltagarna uppmanas att dela med sig av sin egen kultur, både för att bättre lära känna sin egen historia och för att lära sig om varandras bakgrund och kulturer. Målet är inkludering och att förhindra utanförskap bland barn och unga. Kulturhjerte inkluderar och involverar även föräldrar som frivilliga i produktionerna. Kavlifonden stödjer drift och utveckling av Kulturhjerte med 900 000 norska kronor under 2021–2023.

«Kulturhjerte blev min familj när jag var här ensam. Eftersom jag hade lärt känna norska elever på Kulturhjerte, vågade jag ta kontakt med norska elever på skolan.»

Adnan Alkhateeb,
Deltagare i Kulturhjerte sedan 2018.

ÅTERFÖRENADE: Adnan kom till Lillehammer i Norge som ensamkommande minderårig flykting från kriget i Syrien 2018. Lite senare kom även hans mamma, lillasyster Sham och tre andra systrar hit. Adnan fortsätter vara en aktiv och viktig resurs i Kulturhjerte. (Foto: Spoon Norge)

Guttas Campus Nord

Guttas Campus är ett erbjudande till pojkar i årskurs 9, som upplever skolan som en utmaning och som vill göra en extra insats inför gymnasiet. Under ett tretton dagars intensivt inlärningsläger är målet att motivera och stärka pojkarna både ämnesmässigt och personligt, så att de kan jobba mål- inriktat och systematiskt för att ta igen det man har kommit efter med i läsning, skrivning och räkning. Efter

inlärningslägret följs varje pojke sedan upp under ett års tid av en mentor vid Guttas Campus mentorcenter. Målet är att de ska slutföra gymnasiet. Guttas Campus första läger i Nordnorge planeras att genomföras i Harstad sommaren 2022. Kavlifonden stödjer uppstart och etablering av Guttas Campus Nord med tre miljoner norska kronor under tre år.

ÅRETS TILDELNINGAR: NORGE

20

KULTURHJÄRTAN:
Trots pandemin klarade Kulturhjerte i Lillehammer att upprätthålla bra aktivitet under hela 2021. Det resulterade i föreställningarna Ut ur mörkret i maj 2021 och FAME i februari 2022. Här en glimt från året som gick. (Foto: Kulturhjerte)

SEMESTER FÖR ALLA:

Frälsningsarmén erbjuder ett brett spektrum av gratis semesteraktiviteter över hela landet. Familjesemester med fiske och annat friluftsliv längs kusten är populärt på sommaren. (Illustrationsfoto: Frälsningsarmén)

Frälsningsarmén

Allt fler barn i Norge växer upp i familjer med varaktigt låg inkomst och utan möjligheter att åka på semester. Traditionellt har det i fyra veckor varje sommar arrangerats familjesemestrar på Frälsningsarméns egna ställen på Jeløya och Holmavatn i regi av Frälsningsarmén centralt. När pandemin 2020 satte stopp för de här lägren, började lokala avdelningar inom Frälsningsarmén att arrangera lokala erbjudanden till samma målgrupp. Genom att utvidga erbjudandet till lokala arenor, når man ut till en större grupp barn och unga med erbjudande om aktiviteter under semestern.

Kavlifonden stödjer Frälsningsarmén med 1 miljon norska kronor för att säkerställa att de sommaren 2022 ska kunna erbjuda gratis semesteraktiviteter för barnfamiljer som har det svårt ekonomiskt.

Voksne for Barn

Med stöd från Kavlifonden ska Voksne for Barn göra livsbemästringsprogrammet «Passport – livsbemästring i skolan» tillgängligt i skolan för 4 500 barn i Norge. Passport har utvecklats för att främja god psykisk hälsa samt social och emotionell kompetens hos barn på mellanstadiet. Programmet består av 29 sessioner där barnen tillsammans med sin lärare och sina klasskamrater jobbar med olika teman som känslor, vänskap, rätt och orätt, konflikthantering och förändringar i livet. Programmet ska även förebygga mobbning genom att främja bra och stöttande relationer, inkludering och vänskap i klasserna.

Kavlifonden stödjer Voksne for Barn med 2 miljoner norska kronor. Medlen ska gå till att vidareutveckla, implementera och sprida Passport till tio nya kommuner och 30 enskilda skolor varje år under perioden 2021–2023.

ÅRETS TILDELNINGAR: NORGE

22

GUTTAS CAMPUS I VESTLAND:

Sedan uppstarten 2018 har totalt 165 pojkar deltagit i Guttas Campus i Oslo och Vestland. Pojkarna jobbar både med läsning, skrivning och räkning, och med de sju «karaktärsstyrkorna»: självkontroll, viljestyrka, social kompetens, engagemang, tacksamhet, nyfikenhet och optimism.

Utvärderingar visar att det stora flertalet av deltagarna har uppnått mycket goda framsteg både ämnesmässigt och personligt, och gått vidare till gymnasiet. Här från inlärningslägret i Vestland 2021, som Kavlifonden bidrog till genom en tilldelning. (Foto: Trude Brun Wilhelmsen)

ÅRETS TILLDELNINGAR: NORGE

23

NY FÖRÄLDRAGUIDE:

Lansering av den nya föräldraguiden i februari 2022. Fr. v. Rune Mørland från Kavlifonden, barnpsykiater Øystein Elgen, psykolog Frøde Thuen och grundarna av VI-appen, Kristian Elgen och Rachel Elgen. (Foto: Lise Skjæraasen)

TIKTOK-PSYKOLOGEN:

Maria A. Østhassel är @psyktdeg i sociala medier och jobbar som psykolog hos den digitala tjänsten epsyk.no. (Foto: Kristoffer Myhre)

Mini-RISK

Mini-RISK är ett program utvecklat vid Sørlandets sjukhus (ABUP) med målet att förhindra att ängsliga barn utvecklar en ångestdiagnos. Programmet är väl beprövat lokalt och finns på plats i flera av grundskolorna i Kristiansand kommun. Det finns inget krav på diagnos. Barn och unga deltar tillsammans med föräldrarna i grupper under tio tillfällen som anordnas av skolan. Här lär de sig om känsloreglering, hantering av ångslan och får tillgång till verktyg för att bemästra situationer som barnet kämpar med. Samlingarna leds av Mini-RISK-utbildade sjuksköterskor och socialarbetare. Kavlifonden stödjer Mini-RISK med 2,04 miljoner norska kronor under 2022–2023. Medlen ska gå till implementering av Mini-RISK-grupper för ängsliga barn och unga i samtliga skolor i Kristiansand.

VI-appen för föräldrar

VI-appen har laddats ner 53 000 gånger sedan lanseringen 2020 och är ett gratis vardagsverktyg för par som vill stärka sitt förhållande. Den har utvecklats i samarbete med några av Norges främsta experter inom samliv och parterapi. 2021 gav Kavlifonden stöd till utvecklingen av en egen föräldraguide i VI-appen. Föräldraguiden är ett lågtrösklat, expertbaserat erbjudande för alla föräldrar, där några av Norges mest erfarna experter ger gratis råd och vägledning till föräldrar i stort och smått när det gäller relationen till barnen i vardagslivet. Genom att stärka föräldrarna i deras föräldraroll vill VI-appen bidra till att ännu fler barn får bra uppväxtvillkor med trygga och bra föräldrar. 2021 tilldelade Kavlifonden VI-appen 750 000 norska kronor till utveckling av föräldraguiden.

@Psyktdeg

Psykologen Maria Abrahamsen Østhassel började förmedla information, råd och kunskap om psykisk hälsa som @psyktdeg på Instagram och TikTok när Norge stängde ner under pandemin. Hon fick snabbt tiotusentals följare. Østhassel förmedlar och förklarar olika teman inom psykisk hälsa på ett lättförståeligt och humoristiskt sätt, gärna ackompanjerat av korta videoklipp och texter som går rakt på sak. Syftet är att hjälpa barn och unga hantera stora och små utmaningar som de möter i vardagen. Kavlifonden tilldelade 2021 Østhassel 750 000 norska kronor till drift och utveckling av hennes konton samt produktion av SnapChat-serien «Merkelapp» som riktar sig mot ungdomar. «Merkelapp» handlar om att leva med olika tillstånd, livssituationer, sjukdomar eller andra saker som gör att man placeras i ett fack.

Matvett

Matvett är livsmedels- och restaurangbranschens företag som jobbar för att förebygga och minska matsvinn. Man samarbetar med livsmedelsbranschen, myndigheter och forskningsmiljöer för att halvera matsvinnet i Norge fram till 2030. Kavlifonden stödjer Matvetts arbete under 2021 och 2022 med 300 000 norska kronor. Stödet går bland annat till utveckling och förmedling av en digital förmedlingsplattform med olika resurser som undervisningsplan och informationsmaterial för skolor och andra aktörer som jobbar mot konsumenter för att minska matsvinnet. Från plattformen ska det också rullas ut kampanjer för att sprida kunskap om bra verktyg och resurser hos både Matvett och andra aktörer som jobbar mot matsvinn.

Projekt i Sverige

Maskrosbarn

Maskrosbarn är en intresseorganisation för barn som växer upp i en instabil miljö med föräldrar som har psykisk sjukdom, missbruksproblem och/eller utsätter barnen för våld. Maskrosbarn ger ungdomar i åldrarna 13–18 år kunskap om den egna situationen och egna rättigheter, och vill stärka deras egen identitet oberoende av föräldrarnas situation och den roll de har i familjen. Medarbetarna hos Maskrosbarn har både relevant utbildning och egen erfarenhet av de utmaningar som målgruppen lever med. Med stöd från Kavlifonden har Maskrosbarn kunnat etablera sig i Malmö, med hela Skåne som upptagningsområde. 2021 tilldelade Kavlifonden ytterligare 1 miljon norska kronor till drift och utveckling av Malmöavdelningen under 2022.

MASKROSBARN: Hos Maskrosbarn möts barn och unga av medarbetare som utöver relevant yrkesmässig bakgrund även har relevanta erfarenheter från sitt eget liv. (Foto: Maskrosbarn)

ÅRETS TILLDELNINGAR: SVERIGE

FRAMTIDSVKSTAD:
Bilder från Erikshjälpens Framtidsverkstad i Adolfsberg i Helsingborg, som Kavlifonden tidigare har gett stöd till.
(Foto: Erikshjälpen)

Stockholms Stadsmission, Unga Station

Unga Station jobbar för att skapa tillhörighet, gemenskap och positiv förändring genom aktiviteter runt mat och måltider. Målet är att stärka deltagarnas självständighet och känsla av kontroll över deras eget liv. Unga Station är en del av Stockholm Stadsmissions arbete med social omsorg. Projektet ligger i linje med organisationens vision om att bidra till ett samhälle där alla har makt att forma sina egna liv.

Kavlifonden stödjer Stockholms Stadsmissions arbete med att utvidga Unga Station med 2,5 miljoner norska kronor under 2021–2022.

Göteborgs Stadsmission

Göteborgs Stadsmission är medlem i Sveriges Stadsmissioner. Organisationen hjälper människor i en svår livssituation och erbjuder ett brett spektrum av aktiviteter och erbjudanden. Målet är att ge akut hjälp åt dem som behöver det mest, och samtidigt ge långsiktig hjälp till människor som har en önskan om att på sikt förändra sitt liv i en positiv riktning. Sedan 2018 har

Kavlifonden gett stöd till Göteborgs Stadsmissions drift av en matcentral. Här tar man emot överskottsmat från lokala livsmedelsaktörer och förmedlar den till personer som lever i social och ekonomisk utsatthet i Göteborg. Kavlifonden stödjer Göteborgs Stadsmission med 800 000 norska kronor till drift av matcentralen under 2021.

MAT MED MENING: Kaffe och trevlig samvaro på Unga Station i Vårberg i Stockholm. Våren 2020 fick många aktiviteter flyttas utomhus på grund av covid-19.
(Foto: Anna Z. Ek)

Mind Sverige – Självmordslinjen

Mind Sverige är en organisation för mental hälsa och driver bland annat den nationella samtalstjänsten «Självmordslinjen» via telefon och chatt. Självmordslinjen bemannas i huvudsak av volontärer som har fått utbildning i att prata med personer med självmordstankar. Samtalen sker både via telefon, chatt och e-post. Under pandemin ökade trycket på Självmordslinjen dramatiskt. Analyser av samtalstjänsterna visar att den fungerar: 2020 upplevde 85 procent av användarna att de blev lyssnade till och förstådda. 46 procent upplevde att självmordstankarna minskade och 54 procent ansåg att samtalet hade minskat känslan av ensamhet.

Kavlifonden stödjer Mind Sverige med 2 miljoner norska kronor under 2021–2022. Medlen ska gå till utveckling av tjänsten, utbildning av fler volontärer och etablering av nya avdelningar.

FRAMTIDSVERKSTAD:

Kavlifonden har sedan 2019 också gett stöd till Framtidsverkstaden i Adolfsberg, Helsingborg. (Foto: Erikshjälpen)

Erikshjälpen Framtidsverkstad Uppsala

Erikshjälpen Framtidsverkstad riktar sig till barn och ungdomar i Uppsala. Det övergripande målet är att reducera och förebygga utanförskap i områden med socioekonomiska utmaningar. Hos Erikshjälpen Framtidsverkstad får barn och unga möjlighet att utveckla sig kreativt och socialt tillsammans med andra i positiva omgivningar. Kavlifonden stödjer Erikshjälpen med 2,49 miljoner norska kronor under 2021–2023. Med det nya stödet startar Erikshjälpen en ny framtidsverkstad i stadsdelen Gränby i Uppsala, som har cirka 8 000 invånare.

En Frisk Generation

Genom att erbjuda barnfamiljer gratis aktiviteter, kunskap om hälsosam mat samt föräldrastöd ska En Frisk Generation bidra till att förbättra fysisk och psykisk hälsa, stärka familjerelationer och bidra till ökad integration och tryggare bostadsområden. En förutsättning för god fysisk och psykisk hälsa är fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor. En Frisk Generations metod är att stärka familjerelationerna genom att barn och föräldrar deltar tillsammans i aktiviteter, något som många inte prioriterar i dag. Aktiviteterna genomförs i huvudsak utomhus och i närområdet. Det gör att föräldrar och barn känner sig tryggare med att delta. Kavlifonden stödjer En Frisk Generations arbete med 2,5 miljoner norska kronor under 2021–2023.

Varje år delar
hela vårt överskott
till goda
ändamål

ÅRETS TILLDELNINGAR: SVERIGE

27

MATMISSIONEN:

Skåne Stadsmission tilldelades 2020 två miljoner norska kronor för att stärka sin kapacitet inom omfördelning av överskottsmat och samtidigt etablera Matmissionen som är en social matbutik. Här kan medlemmarna själva plocka ihop och köpa sin mat till kraftigt reducerade priser. Den nya butiken slog upp dörrarna den 7 oktober 2021. (Foto: Skåne Stadsmission)

ÅRETS TILLDELNINGAR: SVERIGE

28

VILL STYRKA PSYKISK

HÄLSA: – Kavli vill stärka barn och ungas psykiska hälsa genom stödet till En Frisk Generation. Deras kostnadsfria hälsofrämjande aktiviteter är viktigt för att främja goda livsstilsvanor, som bidrar till välmående hos barn och deras familjer. Det känns fantastiskt för oss att få vara med och bidra till detta projekt, säger Kavli Sveriges VD Jonny Mattsson. Här från överlämnandet av gåvocheck till Janna Hellerup, generalsekreterare på En Frisk Generation, november 2021. (Foto: Bjarte Falck Olsen)

VACKRA OMGIVNINGAR:

Birkheads Wild ger några av de mest utsatta barnen och ungdomarna i lokalsamhället möjlighet till friluftaktiviteter på en vacker naturtomt i närheten av Primula Cheese-fabriken i Gateshead. (Foto: Birkheads Wild)

Projekt i Storbritannien

FareShare North East

FareShare North East (FSNE) arbetar för att reducera matsvinn och omfördela överskottsmat från dagligvaruhandeln och livsmedelsproducenter. Mottagarna är organisationer som jobbar för utsatta människor i nordöstra England. Organisationerna som tar emot och distribuerar maten, bistår människor som är socialt exkluderade, som är drabbade av undernäring eller saknar tillgång till mat. Det kan till exempel handla om center för personer som drabbats av övergrepp eller har utsatts för våld i nära relationer, hemlösa eller barnfamiljer som lever i fattigdom. FSNE driver även ett arbetsträningsprogram för unga människor som av olika orsaker står utanför arbetslivet. Kavlifonden stödjer FareShare North East med 2 miljoner norska kronor under 2022–2023.

REfUSE

En ideell, social verksamhet i Durham, nära Newcastle, som samlar in över-skottsmat från livsmedelsbranschen för att omfördela den, bland annat till REfUSE:s eget café samt matkasse- och cateringerbjudande, där människor med låg inkomst kan betala det de kan («Pay As You Feel»). Man erbjuder arbetsträning och andra åtgärder för ungdom med utmaningar knutna till inläring, psykisk ohälsa, missbruk och livsbemästring samt ett kunskapsprogram om matsvinn för elever i grundskolan. Kavlifonden stödjer REfUSE med 1,3 miljoner norska kronor under 2022–2023 för att utöka verksamheten, bland annat med ett pilotprogram om hållbar livsmedelsodling för skolbarn, närings- och matlagningskurs för familjer samt flera attitydskapande aktiviteter för maträdning.

Bind Food Waste

Bind är en matcentral i Newcastle som använder kreativa metoder för att minska matsvinnet. Fokus ligger på att ändra människors attityder till matsvinn och konsumtion, att bidra med kunskap i skolorna och samarbeta med privat och offentlig sektor för att minska matsvinnet. Bind räddar i genomsnitt två ton mat i veckan, eller cirka 100 ton om året, från att slängas. Som en del av arbetet har Bind startat ett café kallat The Magic Hat. Här säljs bra överskottsmat med konceptet «pay as you feel» (betala det du har lust med). Kavlifonden stödjer Bind med 1,35 miljoner norska kronor under 2022–2023 för att de ska kunna skala upp sin verksamhet.

Birkheads Wild

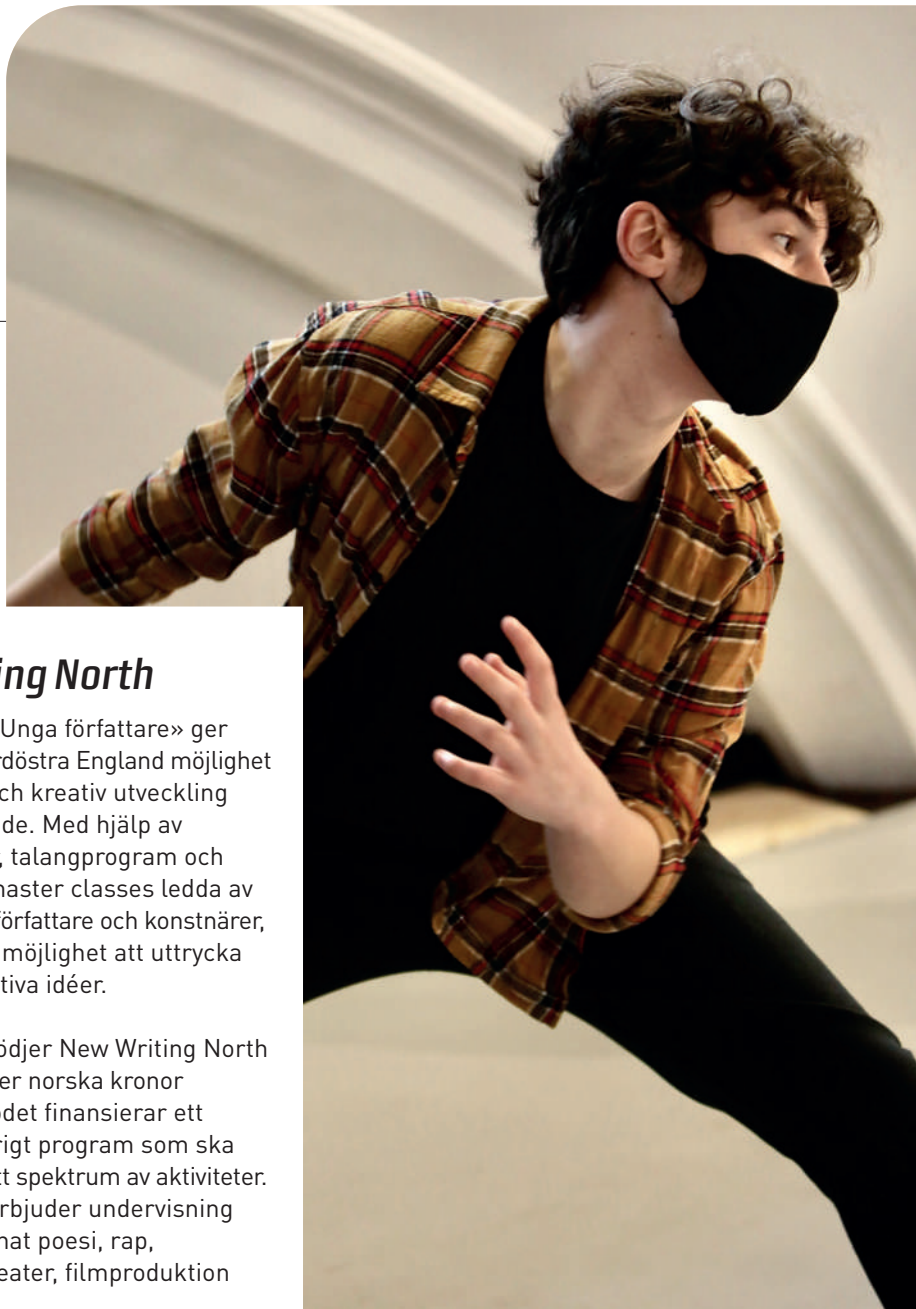
Birkheads Wild är ett socialt företag i ett vackert naturområde i Gateshead i nordöstra England. Här erbjuder man utomhusaktiviteter för barn som av olika orsaker hamnar utanför det vanliga skolsystemet. Birkheads Wild har en friluftsgrupp för 11–14-åringar och en eftermiddagsaktivitet (efter skolan) för barn under 11 år. De erbjuder även alternativ skolgång för barn och unga som på grund av beteendeproblem hamnar utanför den offentliga skolan. 2021 tilldelade Kavlifonden 300 000 norska kronor till Birkheads Wild. Stödet ska gå till att öka kapaciteten och ledningen av organisationen samt säkerställa anpassade program för åtta av de mest utsatta ungdomarna under 2022–2023.

ÅRETS TILLDELNINGAR: STORBRIANNIEN

30

POETRY

DANCE: Några av deltagarna i Young Writers som var med om att göra dansfilmen *Welcome The Hurdles* i 2021. [Foto: Pete Huggins]

New Writing North

Programmet «Unga författare» ger ungdomar i nordöstra England möjlighet till personlig och kreativ utveckling genom skrivande. Med hjälp av sommarskolor, talangprogram och regelbundna master classes ledda av professionella författare och konstnärer, får deltagarna möjlighet att uttrycka sina egna kreativa idéer.

Kavlifonden stödjer New Writing North med 3,6 miljoner norska kronor 2021–2024. Stödet finansierar ett ambitiöst treårigt program som ska erbjuda ett brett spektrum av aktiviteter. Programmet erbjuder undervisning inom bland annat poesi, rap, låtskrivande, teater, filmproduktion och poddar.

Internationella utvecklingsprojekt

30 procent av Kavlifondens medel går till projekt i länder med utmaningar som fattigdom och social ojämlikhet.

Adra Norge

Kavlifonden stödjer Adra Norge med 4,9 miljoner norska kronor 2022–2023. Medlen ska gå till ett projekt med flera erbjudanden till ungdomar från familjer med låg inkomst och sociala utmaningar i Etiopien. Tack vare projektet kommer minst 360 studenter få en godkänd utbildning inom installation och underhåll av solcellsteknologi. Solcell-sindustrin är en växande marknad i Etiopien, och efterfrågan på installatörer ökar. 300 av studenterna kommer att få relevanta jobb i den förnybara energisektorn som i takt med klimatförändringarna blir allt viktigare. Minst 600 studenter ska delta i kurserna i avfallshantering och återvinning. Stödet från Kavlifonden ska även säkerställa att 600 studenter får ökad tillgång till hjälp vid psykisk ohälsa samt psykosocialt stöd.

Kyrkans Nödhjälp Waste for Value

Den norska hjälpporganisationen Kyrkans Nödhjälp och deras projekt Waste for Value skapar nya arbetstillfällen för kvinnor i Etiopien genom insamling och återvinning av plast och papper. Brist på system och strukturer för renhållning, insamling och återvinning gör att varken plast, papper eller metall samlas in eller återvinns i någon större grad. Kyrkans Nödhjälp har upprättat flera lokala kooperativ som samlar in avfall i olika avdelningar av landet. Avfallet fraktas till huvudstaden Addis Abeba där det återvinns och säljs. I kooperativen har många, framför allt kvinnor, fått en ny möjlighet till avlönat arbete under ordnade förhållanden. Kavlifonden stödjer Kyrkans Nödhjälp med 1,5 miljoner norska kronor för att utvidga Waste for Value under 2021–2022.

MILJÖVÄNLIGT JOBB:

Zenebech Odiro jobbar för Waste for Valueprojektet i Shashemene, en stad 240 km från huvudstaden Addis Abeba i Etiopien. Projektet utökas så att ännu fler kvinnor får nya jobb-möjligheter som är till nytta för klimat och miljö. (Foto: Hilina Abebe/Kirkens Nødhjelp)

Tv-kampanjen – Barn, inte brud, Plan Norge

Var tredje sekund blir en flicka bortgift någonstans i världen, enligt siffror från Plan International. Det är i Bangladesh, Nepal, Malawi, Mali och Niger som barnäktenskap är vanligast. Kavlifonden har under 2021 tilldelat NRK:s tv-kampanj för Plan Norge 500 000 norska kronor som ska användas till arbetet för att flickor i dessa länder ska få gå kvar i skolan, att barn, unga och äldre får utbildning i flickors rättigheter och i jämlikhet samt att lagstiftningen ska skydda barn från att bli bortgifta. Målet är att nå ut till tre miljoner människor via stödet till tv-kampanjen.

LEAP Science & Maths Schools, Kapstaden

LEAP Science & Maths Schools är en oberoende organisation som erbjuder gratis kvalitetsutbildning på gymnasienivå för fattiga barn från sydafrikanska townships, eller kåkstäder som de också kallas. Målet är att få så många som möjligt av eleverna att uppnå skolresultat som kvalificerar dem till högre utbildning. Modellen hos LEAP fokuserar på «hela barnet» med målet att bistå eleverna så att de kan fortsätta med akademiska studier när de tar sin examen. Obligatorisk undervisning i livsbemästring ska ge psykosocialt stöd, bygga deras självbild och självförtroende samt motivera eleverna att bli ansvarsfulla medborgare i det egna lokalsamhället. Kavlifonden stödjer LEAP Science & Maths Schools med 6,4 miljoner norska kronor 2022–2023. Det nya avtalet ger under kommande år närmare 170 unga sydafrikaner tillgång till kvalitetsutbildning.

ÅRETS TILDELNINGAR: INTERNATIONELLA UTVECKLINGSPROJEKT

32

KVALITETSSKOLA:

Genom tilldelningar tidigare år har Kavlifonden även gett stöd till Streetlight Schools Jeppe Park i Johannesburg som ger barn i Johannesburgs fattigare stadsdelar gratis skola av bra kvalitet enligt internationell standard. Här från undervisning i februari 2022. Tilldelning på NOK 4,5 miljoner gjordes 2020. (Foto: Heidi Lindberg Augestad)

STUDENTEXAMEN:

Firande av välförtjänta examensbetyg vid LEAP Science & Maths Schools i Kapstaden i början av 2022. (Foto: LEAP)

ÅRETS TILDELNINGAR: INTERNATIONELLA UTVECKLINGSPROJEKT

33

FLICKOR**PRIOITERAS:**

Målgruppen för Strømmestiftelsens livsbemästringsprogram Samvad är ungdomar i åldersgruppen 13–19 år som har hoppat av skolan. Både pojkar och flickor kan delta, men flickor prioriteras eftersom de brukar förhindras skolgång och utbildning i Nepal. Under en ettårig kurs, som kombinerar livsbemästring med enkel yrkesutbildning, får deltagarna viktiga kunskaper om samhället de lever i, sin egen situation och vilka rättigheter de har. De sista tre månaderna ägnas åt enkel yrkesutbildning samt läs- och skrivfärdigheter. Rapporter visar bland annat en betydande minskning av barnäktenskap i områden där Samvad har rullats ut. Kavlifonden gav 2021 stöd till Samvad genom ett fyraårigt stödavtal från 2019. Avtalet gör att mer än 4 000 barn och unga kan delta i Samvad. Bilden är från Samvadgrupper i södra Nepal 2020. (Foto: Øystein Venås Sørensen/Strømmestiftelsen)

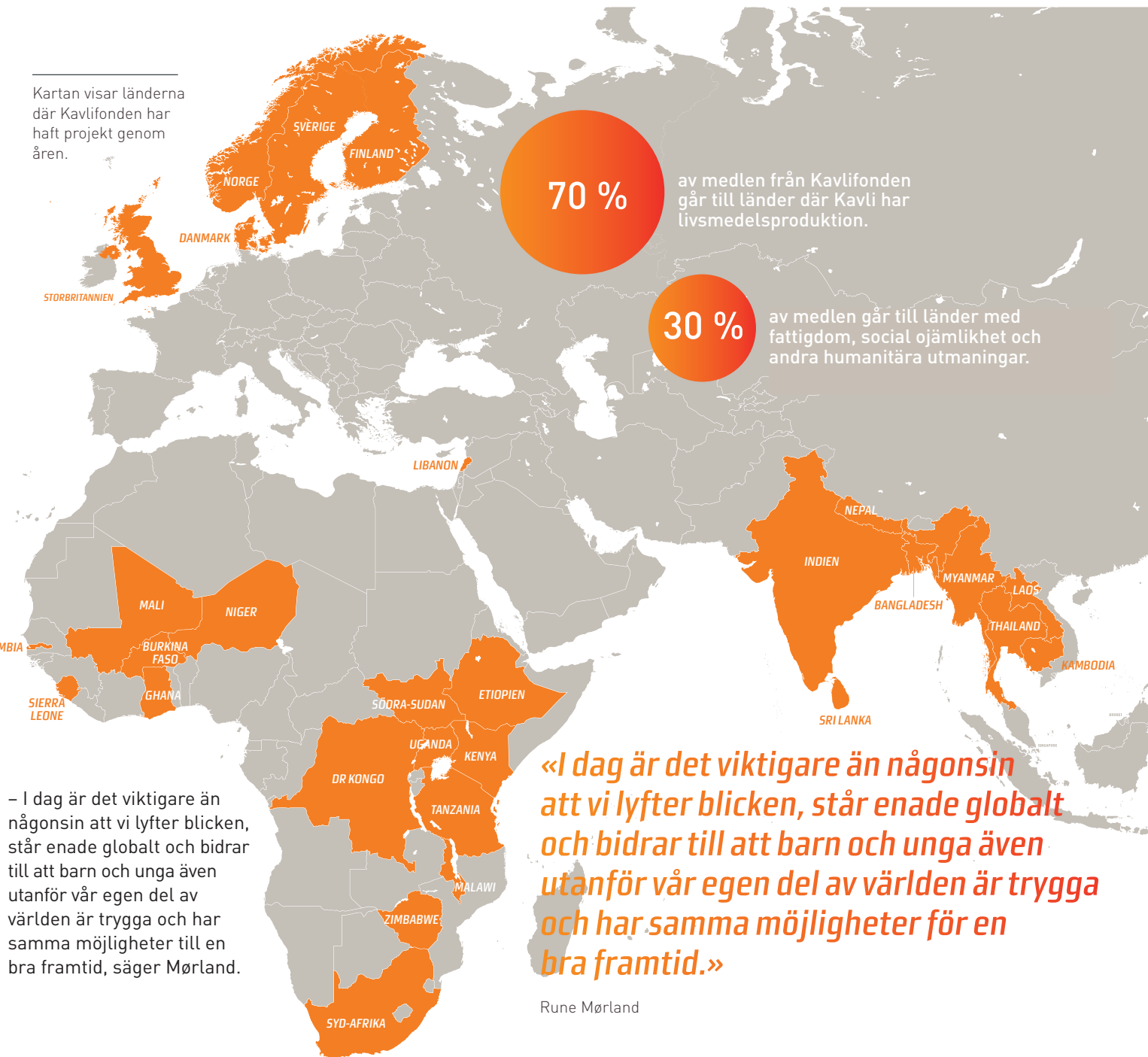
Världen runt med Kavlifonden

I dag fördelas 70 procent av medlen till de fyra länder där Kavli har livsmedelsproduktion: Norge, Sverige, Finland och Storbritannien. Resten fördelas till olika biståndsprojekt.

– Vi är stolta över att vara en stiftelse med ett internationellt engagemang, säger Rune Mørland, tilldelningsansvarig för internationella utvecklingsprojekt i Kavlifonden.

Kavlifonden har sedan 2001 delat ut mer än 300 miljoner norska kronor till olika biståndsprojekt i Afrika och Asien. Skolgång för barn och unga, jobbskapande, mödrhälsa, spädbarnshälsa, utveckling av vaccin mot rotaviruset, arbete mot barnäktenskap och livsbemästringsprogram för ungdomar är några av de områden som Kavlifonden har gett stöd till.

Nu stödjer stiftelsen utvecklingsprojekt inom de två prioriterade områdena i dagens tilldelningsstrategi, barn och ungas psykiska hälsa samt bra lösningar för klimat och miljö, med tonvikt på hållbar konsumtion och produktion.

– I dag är det viktigare än någonsin att vi lyfter blicken, står enade globalt och bidrar till att barn och unga även utanför vår egen del av världen är trygga och har samma möjligheter till en bra framtid, säger Mørland.

Brukarmedverkan ger forskning som gör nytta

– Kavlifonden vill säkerställa att våra forskningsmedel går till hälsoforskning med högt nyttovärde. Då behöver vi också involvera dem som ska använda den utöver fackexperterna, säger Kavlifondens vd Inger Elise Iversen.

Foto: iStock (Getty Images)

– I Kavlifonden ställer vi oss kontinuerligt frågan om hur vi kan säkerställa att vi stödjer goda ändamål som faktiskt är till nytta för samhället, säger Iversen.

VILLE LÄRA SIG MER

2016 var hon på en forskningskonferens hos Stiftelsen Dam. På scenen höll stiftelsens programchef Jan Ole-Hesselberg ett föredrag om bortkastad hälsoforskning. När Kavlifondens vd fick höra att 85 procent av all hälsoforskning i världen är bortkastad, väcktes hennes intresse. Enligt en studie publicerad i The Lancet i 2009 öser man årligen in nästan 850 miljarder norska kronor i hälsoforskning som aldrig kommer vare sig patienter, anhöriga eller vårdpersonal till godo.

– Kavlifondens styrelse blev väldigt engagerad och ville lära sig mer om hur vi ska kunna tilldela forskningsmedel på ett mer målinriktat sätt och med bättre kvalitet, berättar hon.

Efter konferensen tog Kavlifondens vd därför kontakt med Stiftelsen Dam och Hesselberg för att få råd om hur Kavlifonden på bästa sätt skulle kunna säkerställa att överskottet från Kavli går till forskning med ett reellt nyttovärde.

KAN UNDVIKAS

– Bortkastad hälsoforskning kan undvikas, förklarar Jan-Ole Hesselberg.

TEAMET: Kavlifondens vd Inger Elise Iversen, seniorrådgivare Ida Charlotte Svege och programansvarige Jan-Ole Hesselberg i Kavlifondens hälsoforskning-program. (Foto: Anne Elisabeth Næss/Kavlifonden)

«Hur säkerställer vi att vi stödjer goda ändamål som faktiskt är till nytta?»

Kontakten med Stiftelsen Dam resulterade i ett samarbete där Kavlifondens program för hälsoforskning utvecklades 2017 under ledning av Hesselberg och Ida Svege, chef för programutveckling på Stiftelsen Dam.

– Det finns flera orsaker till att forskning blir bortkastad, fortsätter Hesselberg. Det kan vara dåliga metoder och planering, resultat som aldrig publiceras eller att kunskaperna redan är tillräckligt goda inom det aktuella forskningsområdet.

– Eller så är det kanske inte användbart att forska vidare på effekten av en

behandling om patienterna inte klarar eller inte vill använda den, exemplifierar Hesselberg.

BRITISK MODELL

Inriktningen på Kavlifondens hälsoforskningprogram bygger på en modell utvecklad av James Lind Alliance i Storbritannien. En nyckel blev att utveckla en metod för att identifiera kunskapsluckor – alltså både vad vi saknar och vad vi behöver mer kunskap om.

– Psykisk hälsa och muskel- och skelettsjukdomar stod tidigt ut som två underfinansierade områden, berättar Hesselberg.

Kavlifondens styrelse beslutade därför att från 2017 till 2022 skulle det nya hälsoforskningsprogrammet riktas mot psykisk hälsa hos barn och unga. Programmet har en ram på 135 miljoner norska kronor under perioden 2017–2022.

GRUNDLIG PROCESS

För varje årlig utlysning identifieras nya kunskapsluckor inom barn och ungas psykiska hälsa genom en grundlig process som involverar både fackexperter och brukare.

– Med kunskapsluckor menar vi i det här sammanhanget forskningsfrågor

«Psyisk hälsa och muskel- och skelettsjukdomar stod tidigt ut som två underfinansierade områden.»

Jan-Ole Hesselberg

som vi ännu inte har svar på, preciserar Ida Svege.

Programmets ämneskommitté för strategi består av samhällsläkare, förre direktören Arne Bjørndal och seniorrådgivare Karianne Hammerstrøm Nilsen vid Regioncenter för barn och ungas psykiska hälsa (RBUP) – Hälso-region Øst och Sør, och Johan Siqveland, psykolog och seniorrådgivare vid Akershus universitetssjukhus. Ämneskommittén genomför omfattande och systematiska sökningar i forskningslitteraturen för att hitta forskningsfrågor som vi inte har svar på.

Ämneskommitténs arbete brukar upptäcka flera tiotals kunskapsluckor.

– Patienter, anhöriga och vårdpersonal bjuds därför in för att rösta på de kunskapsluckor som de anser bör prioriteras. De med flest röster kommer att ingå i utlysningen, berättar Ida Svege. Det vill säga att forskarna som ansöker om medel måste täcka ett eller flera av de kunskapsluckor som har identifierats i utlysningen.

– Genom att involvera patienter, anhöriga och vårdpersonal på det här

sättet, tar Kavlifonden brukarmedverkan ett steg längre än de flesta finansiärer, säger Svege. Dessutom kräver hälso-forskningsprogrammet att minst två brukarrepresentanter involveras i det forskningsprojekt man ansöker om medel till.

SIKTAR HÖGT

Alla ansökningar kvalitetsbedöms av en separat internationell ämneskommitté.

– Här började vi i toppen av listan över världens främsta experter och hann inte så långt ner innan vi hade rekryterat dem som vi behövde, berättar Hesselberg. Han tillägger att intresset för att vara med i kommittén var större än de trodde.

– Kompetensen är skyhögt och de synar verkliga ansökningarna i sömmarna, tillägger Svege.

– Vi har mestadels fått positiv feedback, men vissa antyder att vi anger riktlinjer som stör den fria forskningen. Styrning av forskning är nämligen en het potatis, men det tycker vi är något helt annat än det vi gör här, säger hon.

DELAR RESULTATEN

Publikationsbias, alltså när resultatet av en studie påverkar beslutet om att publicera den, är en av orsakerna till bortkastad forskning.

– Ofta publiceras «spännande» fynd eller fynd som stödjer forskarens hypotes i högre grad, och detta ger en skev bild, berättar Svege. Därför kräver Kavlifonden också att forskningsprojektens hypoteser, design och metoder förhandsregistreras i öppna register.

– Att detta registreras i förhand är viktigt. Då kan den som läser en artikel själv kontrollera vad forskarna sa att de skulle göra, förklarar Hesselberg.

– Vi kräver även «open access»-publicering, så att alla som vill får tillgång till resultatet, inte bara de som prenumererar på dyra tidsskrifter. Det är ett viktigt grepp och något som hela forskningssamhället nu rör sig mot, berättar Svege.

– Kunskapsluckorna som utlysningarna baseras på kräver ambitiösa och solida projekt med hög metodisk kvalitet. Därför är det väldigt starka

miljöer som har tilldelats medel från programmet, fortsätter hon.

HÖG KVALITET

Alla led i utlysningsprocessen bidrar till att säkerställa att medlen i slutändan går till forskning som blir till nytta för dem som ska använda den.

– På en del sätt kan vår modell vara lite exkluderande, men samtidigt säkerställer vi hög kvalitet, säger Hesselberg.

Programchefen berömmar Kavlifondens styrelse som i högre utsträckning än de flesta finansiärer har avstått från makten över vilka projekt stiftelsen ska stödja.

– Självklart har de formell makt att ändra beslut, men de har antagit en process som fördelar makten till både patienter, vårdpersonal och forskare samt till experterna som bedömer ansökningarna, och håller därmed fingrarna borta från besluten. Det är sällsynt och bidrar till att höja kvaliteten, menar Hesselberg.

Årets kunskapsluckor

Alla ansökningar till Kavlifondens hälsoforskningsprogram måste adressera en eller flera i förhand utvalda kunskapsluckor inom psykisk hälsa hos barn och unga.

Kunskapsluckorna identifieras i en trestegsprocess:

- Kavlifondens ämneskommitté för strategiska frågor identifierar kunskapsluckor genom att söka efter systematiska översikter i utvalda databaser.
- Kavlifondens brukarpanel placerar kunskapsluckorna i prioritetsordning.
- Kavlifondens styrelse beslutar hur många av de högst prioriterade kunskapsluckorna som ska inkluderas i utlysningen.

Illustrationsfoto: Shutterstock

Följande tio kunskapsluckor ingick i utlysningen av forskningsmedel för 2021:

1. Vad är effekten av åtgärder för barn som har blivit utsatta för övergrepp och omsorgssvikt eller som har upplevt våld i nära relationer?
2. Vad är effekten av åtgärder för att minska mobbning och nätmobbning bland barn och ungdomar?
3. Vad är effekten av åtgärder för att minska ensamhet hos barn och unga?
4. Vad är effekten av åtgärder riktade mot psykisk hälsa inom socialtjänstens barnskydd?
5. Vad är effekten av icke-medikamentella åtgärder för barn och ung med adhd?
6. Vad är effekten av psykologiska och psykosociala åtgärder för barn och unga med posttraumatiskt stressyndrom?
7. Vad är effekten av psykoterapi för att förbättra känsoreglering hos ungdomar?
8. Vad är effekten av psykosociala åtgärder för skolvägran?
9. Vad är effekten av psykosociala åtgärder för ungdomar som är utsatta för massiva trauman?
10. Vad är effekten av skolbaserade psykosociala åtgärder för att främja psykisk hälsa hos barn och unga?

Foto: iStock Photo

Dessa tilldelades forskningsmedel 2021:

© **8 miljoner NOK**

«Primary Care Online Emotion-regulation Treatment (POET)»

Projektägare: Karolinska Institutet
Forskningsledare: Johan Bjureberg,
iträdande lektor

Samarbetande institutioner:
Linköpings universitet

Belopp: 8 miljoner norska kronor

Projektperiod: 2022–2027

Projektet adresserar följande kunskapslucka: 7. Vad är effekten av psykoterapi för att förbättra känsloreglering hos ungdomar?

Studien ska undersöka effekten av två behandlingsplaner för psykiska problem och känsloreglering, och huruvida ändringar i känsloreglering bidrar till minskade psykiska problem under behandling. Forskarna ska

inkludera 388 pojkar och flickor i åldrarna 12–17 år samt deras föräldrar i en randomiserad kontrollerad studie. Studien ska jämföra en sexveckors nätbaserad transdiagnostisk behandling som ges till ungdomar och deras föräldrar med nätbaserad digital beteendeterapi. Bägge åtgärderna kommer att använda terapivägleda nätbaserade åtgärder och moduler med videosamtal.

Studien ska ge svar på viktiga frågor om behandlingseffekt och förändringsmekanismer. Det långsiktiga målet är att ge en uppskattning av kostnadseffektivitet samt kunskaper om för vem och under vilka omständigheter behandlingen är effektiv.

© NOK 9.1 million

«*Emotion Regulation in Children (ERiC):*

A Randomised Clinical Trial of Mentalization Based Treatment for School-Age Children with Mixed Internalising and Externalising Difficulties»

Projektägare: Anna Freud Centre
Forskningsledare: Professor Nick Midgley

Samarbetande institutioner:
University College London

Belopp: 9,1 miljoner norska kronor (total budget 12,6 miljoner norska kronor)

Projektperiod: 2020–2025

Projektet adresserar följande kunskapslucka: 7. Vad är effekten av psykoterapi för att förbättra känso reglering hos ungdomar?

Studien ska utvärdera effekten av mentaliseringsbaserad terapi (MBT) för att stärka den psykiska hälsan hos barn i åldern 6–12 år, som har blandade emotionella och beteendemässiga problem.

Studien ska kartlägga effekten av mentaliseringsbaserad terapi avseende barnens psykiska hälsa jämfört med

vanlig behandling. Den mentaliseringsbaserade terapin består av 6–8 behandlingar som ges till barnet och medlemmar i familjen. Före studien ska forskarna genomföra en pilotstudie för att säkerställa optimalt genomförande av huvudstudien. Den randomiserade kontrollerade studien adresserar både klinisk effekt och kostnadsnyttoanalyser. Det planeras även att utföra mediatoranalyser för att identifiera faktorer och mekanismer som ligger till grund för symptomändring.

Studien kommer att kunna bidra till att åtgärda en betydande kunskapslucka när det gäller behandling av barn som kämpar med känso reglering, och som söker hjälp för en blandning av känso mässiga problem och beteendeproblem. Dagens behandlingsmetoder är inte tillräckliga för den här gruppen eftersom den inte passar in i det befintliga ramverket för psykiska diagnoser.

© 9,632 miljoner NOK

«*Passport to success»*

Projektägare: University of Manchester
Forskningsledare: Professor Pamela Qualter and Professor Neil Humphrey

Samarbetande institutioner: Common Room, Queen Mary University, University of Dundee

Belopp: 9,632 miljoner norska kronor

Projektperiod: 2022–2025

Projektet adresserar följande kunskapsluckor:

2. Vad är effekten av åtgärder mot mobbning och nätmobbning bland barn och unga?
3. Vad är effekten av åtgärder för att minska ensamhet bland barn och unga?
7. Vad är effekten av psykoterapi för att förbättra känso reglering hos ungdomar?
10. Vad är effekten av skolbaserade psykosociala åtgärder för att främja psykisk hälsa hos barn och unga?

Studien ska ta reda på om livsbemärstringsprogrammet Passport

bidrar till att barn får ökad förmåga till känso kontroll, och upplever mindre ängslighet, ensamhet och mobbning i övergången från barndom till ungdom. Passport ska bygga social och emotionell kompetens, och utförs i barnens skolvardag.

Forskarna ska genomföra en tvåårig randomiserad kontrollerad studie med 2 000 skolbarn från totalt 60 grundskolor i Manchesterregionen. Hälften av eleverna ska delta i Passport under ett år, medan den andra hälften får vanlig uppföljning. Forskarna ska samla och undersöka både kvantitativa och kvalitativa data.

Data som genereras kommer också att användas för att utöka den generella förståelsen av hur barns psykiska hälsa utvecklar sig. Forskarna ska bland annat analysera sammanhanget mellan mobbning, ensamhet och trivsel över tid.

«Runt **30** procent av Kavlifondens medel delas ut till hälsoforskning.»

Illustrationsfoto: Helena Lopes / Unsplash

Hopp till allvarligt sjuka

2021 gav Kavlifonden stöd till Aktiv mot kreft, biomedicinsk forskning på ME/CFS vid Haukeland universitetssjukhus och internationell spridning av 4-dagarsbehandlingen (B4DT) av ångest och tvångssyndrom (OCD) vid Bergen Brain Plasticity Center. De två första samarbetena som nämns ovan har pågått under flera år och avslutades 2021. Läs om resultaten på följande sidor!

Igång igen efter pandemin

Efter ett långt pandemiuppehåll är Gerd Kvale och Bjarne Hansen igång igen med att lära upp vårdpersonal i 4-dagarsbehandlingen mot ångest och tvångstankar (OCD).

– I Stockholm är vi nu igång med att lära upp olika grupper för fullt igen, och andra länder följer snart efter. Vi ser en betydande internationell efterfrågan, säger en nöjd Gerd Kvale.

Specialistpsykologerna Gerd Kvale och Bjarne Hansen har utvecklat The Bergen 4-Day Treatment (B4DT), en 4-dagars behandlingsplan för ångest och tvångssyndrom, som brukar kallas 4-dagarsbehandlingen.

UNGDOMSSYNDROM

Vissa klarar inte att gå över en tröskel utan timmar av ritualer först. Andra får tvättmani. Och en del blir rädda för att de ska ta livet av andra. Vi kallar det ofta för ett «ungdomssyndrom». Mer än hälften av dem som drabbas av ångest och tvångssyndrom utvecklar problemen under barndomen eller tonåren. Konsekvenserna är ofta stora och en av de vanligaste orsakerna till att ungdomar hoppar av skolan eller slutar jobba och blir beroende av socialbidrag.

ENESTÅENDE RESULTAT

Hela tiden har man forskat på effekten av behandlingen. De enastående, vetenskapligt dokumenterade resultaten av B4DT har fått internationell uppmärksamhet. 90 procent av patienterna har en tydlig förbättring efter fyra dagar. Fyra år senare är 70 procent fria från tvånget och har en normal vardag.

De goda resultaten ledde till att Time Magazine 2018 utsåg Kvale och Hansen till två av världens 50 viktigaste personer inom hälsa. Sedan dess har hälsovårdsmyndigheter och institutioner över hela världen efterfrågat behandlingen som är känd under namnet B4DT. Certifiering ska ske enligt samma moduler världen över, så att

alla patienter ska erbjudas samma behandling, oberoende av var de bor.

BARN OCH UNGA

– När behandlingen blev känd hade Kavlifonden nyligen valt barn och ungas psykiska hälsa som ett huvudfokus i våra tilldelningar. Det låg till grund för att vi gick in med finansiering av utbildning i behandlingen för vårdteam över hela landet, och för att vi nu stödjer en internationell spridning med totalt 35 miljoner norska kronor, säger Kavlifondens vd Inger Elise Iversen.

– Vi är glada över att den internationella spridningen kan fortsätta. En så effektiv behandling behöver vara

STORT INTRESSE: Det finns ett stort intresse för specialistpsykologerna Bjarne Hansens och Gerd Kvaless snabba behandling av personer med ångest och tvångssyndrom. Gerd Kvale är professor i klinisk psykologi vid Haukeland universitetssjukhus och direktör för Bergen Center for Brain Plasticity vid Haukeland universitetssjukhus. Bjarne Hansen är chef för Kliniken för 4-dagarsbehandling vid Haukeland universitetssjukhus och professor vid Center for krispsykologi i Norge. (Foto: Paul Sigve Amundsen)

«Vi är glada över att den internationella spridningen kan fortsätta. En så effektiv behandling behöver vara tillgänglig för så många som möjligt.»

Inger Elise Iversen, Kavlifondens vd

STÖD TILL ANNAN FORSKNING

43

tillgänglig för så många som möjligt, understryker hon.

SYSTEMATISKA STUDIER

Stödet från Kavlifonden gör det möjligt för forskarna att genomföra både internationell utbildning och systematiska studier av effekten för patienter i utlandet.

– Vi fokuserar nu på att utbilda 4-dagarsteam parallellt i Tyskland, Finland, USA, Island och Sverige, berättar Gerd Kvale. På så sätt skapas en erfarenhetsbas från en rad olika kulturella kontexter och kompetenser som gör att arbetet efter hand kan rulla vidare för egen maskin.

– Fackmiljöerna kommer att skaffa sig erfarenheter som kommer vara avgörande för att ta ställning till en vidare spridning av B4DT, fortsätter hon.

SOLIDA FACKMILJÖER

Forskarna påbörjade det internationella arbetet 2018, med solida fackmiljöer i USA, Sverige och Island. 2020 stod Singapore på tur. På det största sjukhuset för psykiska sjukdomar i Singapore skulle B4DT stärka behandlingsutbudet för patienter med tvångssyndrom. Sedan kom pandemin.

Pandemin har förhindrat Kvale och Hansen från att resa och delta i utbildning och behandling i både Singapore och andra länder under den

UTBILDNING I FINLAND: Bjarne Hansen (t. v.) och specialistpsykolog Kristen Hagen från Bergen Center for Brain Plasticity tillsammans med det första finska teamet som får utbildning i 4-dagarsbehandlingen. (Helsingfors, mars 2022)

största delen av 2020 och 2021. Under tiden har de jobbat med B4DT i Norge och planeringen av fortsatt utbildning, forskning och expansion.

– Men nu kan vi äntligen se framåt, säger Bjarne Hansen.

Våren 2022 är han i full gång med att leda utbildningen av det första teamet i Finland. Sedan står flera länder på tur.

– Utbildningen ska se till att teamet i sin tur kan utbilda nya team i Finland, berättar han.

– Då kan utbildningen snabbt spridas vidare. Vi arbetar kontinuerligt med att utveckla och förbättra både innehåll och organisering av spridningsarbetet, så att det blir så effektivt som möjligt och håller samma höga kvalitet överallt, avslutar han.

35 miljoner till internationell spridning

- Kavlifonden har för perioden 2019–2023 tilldelat 35 miljoner norska kronor till internationell spridning av 4-dagarsbehandlingen (B4DT).
- Arbetet ska pågå under flera år och leds av Gerd Kvale och Bjarne Hansen från hjärnforskningscentret Bergen Brain Plasticity Center vid Haukeland universitetssjukhus.
- Centret upprättades som ett samarbete mellan Trond Mohns Bergens Forskningsstiftelse, Universitetet i Bergen och Haukeland universitetssjukhus samt Kavlifonden.
- Medan Bergens Forskningsstiftelse finansierar vidareutveckling av B4DT, finansierar Kavlifonden en internationell spridning av behandlingsplanen.
- Kavlifonden har även finansierat spridning av behandlingen över hela Norge, som en del av sin satsning på psykisk hälsa hos barn och unga.
- B4DT är det största enskilda forskningsprojektet som Kavlifonden har gett stöd till genom åren.

Vill du veta mer om behandlingen? Se Helse Bergens webbplatser: helse-bergen.no/ocd-teamethelse-bergen

Tio år med ME-forskning

I mer än tio år har Kavlifonden gett stöd till forskningsgruppen för ME vid Haukeland universitetssjukhus med totalt 38,5 miljoner norska kronor.

Kavlifonden har sedan 2011 gett stöd till forskningsgruppen för ME/CFS, som leds av överläkarna Olav Mella och Øystein Fluge vid Haukeland universitetssjukhus.

2007 gjorde Fluge och Mella, som bägge är cancerforskare, en oväntad observation på canceravdelningen på Haukeland. En av patienterna de behandlade för Hodgkins lymfom hade även allvarlig ME/CFS.

När hon fick cellgiftsbehandling blev hon inte bara bättre i sin cancersjukdom utan upplevde även en betydande förbättring av ME-symptomen hon levt med under många år.

LÅGT PRIORITERAD

Fluge och Mella blev intresserade av detta och av patientgruppen, och under följande år genomförde de en rad studier med fokus på sjukdomsmekanismer och nya behandlingsmöjligheter för patienter med ME/CFS.

FORSKAR PÅ ME: Forskningsgruppen för ME/CFS representerad av fr. v. Karl Johan Tronstad, Ina Pettersen, Kine Alme, Sissel Dyrstad, Ove Bruland, Kari Sørlund och Olav Mella. Bakom kameran står molekylärbiolog Kristin Risa.

«Helt konkret har samarbetet med Kavlifonden lett till flera läkemedelsstudier av hög kvalitet.»

ME/CFS har i många år varit lågt prioriterad i forskningsbudgetarna. Cancerläkarna insåg snabbt att det skulle bli en utmaning att skaffa medel för att driva forskningen vidare.

Men 2011 tog Kavlifonden kontakt och ett långvarigt samarbete etablerades. Med medel från Kavlifonden kunde Fluge och Mella friköpa personal och inleda laboriestudier, varvid en tvärvetenskaplig forskningsgrupp växte fram. Samarbetsprojekt med samarbetspartners i Norge och utlandet etablerades, och forskarna vid canceravdelningen gick efter hand in i ett nära samarbete med professor Karl Johan Tronstad vid Institutet för biomedicin på Universitetet i Bergen.

EN FÖRKLARINGSMODELL FÖR ME/CFS

Forskningsgruppen arbetar utifrån en förklaringsmodell på tre nivåer som baserar sig på egen och andras forskning. De tar utgångspunkt från att

ME utlöses av ett inadekvat immunsvär, ofta efter en infektion.

– Immunförsvarets reaktion påverkar kroppens förmåga att reglera försörjningen av blod till celler och vävnad, så att när till exempel musklerna jobbar vid en ökad fysisk aktivitet, får muskelcellerna inte tillräckligt med syre, förklarar Øystein Fluge.

– Detta leder till energibrist och utmattningssymptom, men kan även utlösa kompensationsmekanismer i nervsystemet och energiomsättningen. Samlat kan detta ge den symptombild som patienterna upplever vid ME/CFS.

SAMARBETE MELLAN KLINIK OCH LABORATORIUM

– Vår strategi har varit att kombinera kliniska studier, där vi provar ut aktuell behandling, med laboratoriestudier för att lära oss mer om mekanismerna bakom sjukdomen, berättar Olav Mella.

– Helt konkret har samarbetet med Kavlifonden lett till flera läkemedelsstudier i hög kvalitet, omfattande studier av immunsystem och energiomsättning samt funktionella studier

av blodomlopp, mag-tarmfunktion och allergier hos patienter med ME/CFS, upplyser han.

En stor nationell läkemedelsstudie med antikroppen rituximab följdes med stort internationellt intresse när den publicerades 2019. Studien kunde inte påvisa effekt av behandlingen i en större grupp patienter, men gav ny kunskap som forskarna kunde bygga vidare på.

En mindre studie med cellgiftet cyklofosfamid gav lovande resultat, och stärkte teorin om immunmodulering som behandlingsprincip.

– I linje med erfarenheter från de kliniska studierna och vår hypotes för sjukdomsmekanismer vid ME/CFS, har vi en förhoppning om att vidareutveckla mer effektiv och målinriktad behandling för patienterna, säger Øystein Fluge.

SVIKT I ENERGIFÖRSÖRJNINGEN

2016 och 2021 publicerade forskningsgruppen två av de hittills största studierna som genomförts internationellt med kartläggning av metaboliter (ämnesomsättningsprodukter) hos

LEDER ME-FORSKNINGEN:
Øystein Fluge är överläkare och forskare vid avdelningen för cancerbehandling och medicinsk fysik, Haukeland universitetssjukhus. Tillsammans med överläkare Olav Mella leder han teamet för ME-forskningen på sjukhuset. (Foto: Kristin Risa)

«I linje med erfarenheter från de kliniska studierna och vår hypotes för sjukdomsmekanismer vid ME/CFS, har vi en förhoppning om att vidareutveckla mer effektiv och målinriktad behandling för patienterna.»

patienter med ME/CFS. Resultaten pekar mot en ändrad energiomsättning hos patienterna jämfört med friska kontrollpersoner.

– Vi tror det är en underliggande svikt i energiförsörjningen som framkallar metaboliska anpassningar, säger professor Tronstad.

Forskningsgruppen har även utfört två studier som visa nedsatt förmåga till reglering av blodomloppet hos patienter med ME/CFS.

I ett samarbete med professor Benedicte Lies grupp på avdelningen för medicinsk genetik vid Oslo universitetssjukhus, påvisades en högre frekvens av bestämda genvarianter hos patienter med ME/CFS, något som återigen pekar på att immunsystemet är involverat i utvecklingen av ME.

MYCKET ARBETE ÅTERSTÅR

Øystein Fluge understryker att forskningsgruppens förklaringsmodell är en hypotes som de arbetar för att bekräfta – eller avfärda.

– Sanningen är att vi ännu inte fullt ut vet vad ME/CFS är, säger Fluge.

– Det är fortfarande en lång väg kvar till målet, som är ett erkännande av sjukdomen i samhället och inom läkarvetenskapen, bättre förståelse av sjukdomsmekanismer samt utveckling av rationell behandling. Här har vi kunnat bidra för att komma en bit på vägen, något som inte hade varit möjligt utan Kavlifonden.

Totalt har 38,5 miljoner norska kronor tilldelats forskargruppens forskning på biomedicinska orsaker till ME. Den senaste tilldelningen var på 4,7 miljoner norska kronor för 2020 och 2021.

Illustrationsfoto: Adobe Stock

Många har hört av sig

«Jag skriver till er i Kavlifonden eftersom jag är oändligt tacksam för att ni har valt att stödja ME-forskningen. Tack vare er har läkarna fått medel för att forska på denna förfärliga sjukdom som har stulit vår dotter från oss under många år.»

Så skriver mamman till en ME-sjuk flicka i ett brev till Kavlifondens vd Inger Elise Iversen. Hon är en av många berörda som har tagit kontakt med stiftelsen för att uttrycka sin tacksamhet över stödet till forskningen på den här sjukdomen.

– Sedan 2011 har Kavlifonden varit på en lång resa, inte bara med ME-forskarna, utan även med ME-sjuka patienter och deras familjer. Vi har de senaste tio åren fått många återkopp-

lingar från ME-sjuka och deras anhöriga. Vi har fått ta del av deras smärta, hjälplöshet och förtvivlan, säger Iversen.

Hon hänvisar till att Kavlifonden vill bidra till att allvarliga sjukdomar som det inte forskas tillräckligt på ska få mer uppmärksamhet.

– ME/CFS har alltför länge varit ett exempel på detta. Sjukdomen drabbar många familjer otroligt hårt, både i Norge och i andra länder. Vi är glada över att ha kunnat bidra till att hålla igång forskningen vid Haukeland över tid, säger Iversen.

– Tillsammans har vi hejat fram skickliga och uthålliga forskare som ihärdigt har fortsatt sitt arbete, och som lyckligtvis kan fortsätta jobba för att lösa ME-gåtan. I Kavlifonden är vi tacksamma och ödmjuka, och riktar ett stort tack till både forskarna på Haukeland och andra ME-forskare som inte ger upp förrän orsaksförhållandena är kartlagda och en effektiv behandling kan sättas i system.

Fem år med forskningen bakom «Pusterommen»

Fem års samarbete har resulterat i viktig kunskap för att få in personanpassad träning i standard-cancerbehandlingen. Sådan träning ges bland annat i de «Pusterom», alltså träningscenter, som Aktiv mot kreft har inrättat vid flera norska cancersjukhus.

«PUSTEROMMET»: Aktiv mot krefts träningscenter i Trondheim. (Foto: Ole Martin Wold)

Stiftelsen Aktiv mot kreft har under flera år haft ett banbrytande forskningssamarbete med Memorial Sloan Kettering Cancer Centre (MSKCC) i New York i USA. 2016 ingick Kavlifonden och Aktiv mot kreft ett femårigt samarbetsavtal där Kavlifonden har bidragit till att finansiera forskningen vid MSKCC med totalt 5,4 miljoner norska kronor.

– Forskningen leds av Dr. Lee Jones. Han räknas som en av världens främsta experter inom forskningsfältet som kallas «Excercise Oncology» (onkologisk träning, reds. anm.) som tittar på effekten av individuellt anpassad fysisk aktivitet före, under och efter cancerbehandling, berättar Helle Aanesen, vd i Aktiv mot kreft.

BÄTTRE EFFEKT AV BEHANDLING

Det här är forskning som utgör viktig kunskap i arbetet för att få in personanpassad träning i standardcancerbehandlingar, vilket är Aktiv mot krefts övergripande mål.

Allt fler studier visar att träning bidrar till att behandling som cellgifter och strålning ger bättre effekt på flera cancerformer, samtidigt som patienterna får färre biverkningar och bättre psykisk hälsa.

– Det här är central kunskap i Aktiv mot krefts arbete för att få in träning som en del av standardbehandlingsutbudet för alla cancerpatienter, säger Helle Aanesen.

VIKTIGT FÖR «PUSTEROMMET»

Ett sådant behandlingsutbud inkluderar tillgång till ett «Pusterom», det vill säga ett anpassat träningscenter för cancerpatienter som Aktiv mot kreft har inrättat vid 16 norska cancersjukhus. Träningscentren har speciellt anpassade faciliteter och vårdpersonal med bra kompetens gällande träning och cancer. Målet är att cancersjukhus i både Norge och andra länder ska kunna erbjuda detta.

– Vetenskaplig dokumentation är självfallet helt nödvändigt när vi ska övertyga politiker och myndigheter om varför vi behöver «Pusterommen», säger Aanesen. Våren 2022 har Aktiv mot kreft fyra nya «Pusterom» på gång.

– Under året blir det «Pusterom» i Tromsø och på Lovisenberg i Oslo. Dessutom blir det två mindre, lokala «Pusterom» på Kysthospitalet i Stavern och på Nordagutu. Dessa två blir

GRUNDARNA: Helle Aanesen grundade Aktiv mot kreft tillsammans med Grete Waitz, Norges maratondrottning som avled 2011. (Foto: Aktiv mot kreft)

SAMARBETE: Fr. v. Lee W. Jones, Helle Aanesen, styrelseledamot i Kavlifonden, Solfrid Lind och Kavlifondens vd Inger Elise Iversen under Kavlifondens projektbesök i New York 2018. (Foto: Hanne Eide Andersen/Kavlifonden)

fullvärdiga filialer till «Pusterommen» på sjukhuset i Tønsberg respektive Skien, berättar Aanesen.

NORSKA GÄSTFORSKARE

Stödet från Kavlifonden har också gjort det möjligt för tre norska cancerforskare att verka som gästforskare hos Dr. Lee Jones och hans team i New York.

– De tre norska forskarna har fått lära av de bästa, deltagit i flera forskningsprojekt och publicerat artiklar i erkända tidskrifter. Även om vistelserna i New York är avslutade kommer forskningsarbetet att fortsätta. Deras kunskaper kommer att fortsätta omsättas i det träningsutbud som alltid erbjuds i «Pusterommen» här i Norge, berättar Aanesen.

Som en markering och avrundning av samarbetet arrangerade Aktiv mot kreft och Kavlifonden hösten 2021 ett webinarium, där både Dr. Lee Jones och de tre norska forskarna höll föredrag.

– Tillsammans gav de oss en spännande inblick i global status inom forskningen på träning och cancer, och inte minst vad norska forskare har lärt sig om kvalitetsnivån på amerikansk forskning inom onkologisk träning, säger Inger Elise Iversen.

HYLLAR GRETE

– Vi har nu kommit till vägs ände i det fem år långa samarbetsavtalet med

Aktiv mot kreft. Det har varit en spännande och upplyftande resa, med ständigt positiva nyheter från Lee Jones och de andra forskarna vid MSKCC, sammanfattar Iversen.

– Särskilt givande är det att forskningen har gett kunskaper som Aktiv mot kreft har kunnat använda i arbetet med att etablera fler «Pusterom» vid norska sjukhus, och i arbetet med att få genomslag för att få in fysisk aktivitet som en del av cancerbehandlingen, fortsätter hon.

Kavlifondens vd lyfter fram Grete Waitz engagemang för saken som väldigt inspirerande.

– Grete Waitz var en sann förebild på så många sätt. Hennes engagemang för andra, även efter att hon själv blev sjuk, är ett föredöme och gjorde starkt intryck. Tillsammans med Helle Aanesen och forskarna fortsätter hon att spela en nyckelroll i att främja forskningen på träning och cancer. Det kommer många patienter till godo. Vi är väldigt glada över att Kavlifonden också har kunnat bidra till det här viktiga, banbrytande arbetet som kan betyda så mycket för så många, säger Iversen.

Hela webinariet finns tillgängligt hos Aktiv mot kreft på aktivmotkreft.no

DELA MED GLÄDJE: Glada representanter för olika organisationer fick ta emot gåvocheckar från medarbetare på Midttun i Bergen, mars 2022. Ceremonin hade flyttats fram från 2021 på grund av pandemirestriktionerna. (Foto: Martin Nygaard/Kavli Norge)

Medarbetare delade ut 8,3 miljoner norska kronor

Projekt för barn med allvarlig sjukdom, rehabilitering av cancer-sjuka och arbetsmöjligheter för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Det är några av de ändamål som 2021 fick stöd genom medarbetargåvan i Kavlikoncernen.

«Det finns en direkt koppling mellan varje enskild medarbetares insats på jobbet och stödet som kommer människor över hela världen till godo.»

Inger Elise Iversen, Kavlifonden

Varje år får medarbetarna i Kavli vara med och dela ut stöd till goda ändamål som de själva har nominerat och röstat fram. Genom processen som kallas «Medarbetargåvan» kan alla medarbetare nominera ändamål som de vill ska få stöd.

– Det har varit en glädje att följa med i årets nomineringsprocesser och se alla förslag som kommit in på bra, relevanta och viktiga ändamål. Medarbetarnas engagemang är inspirerande, säger Inger Elise Iversen, Kavlifondens vd.

STORT ENGAGEMANG

Medarbetargåvan arrangeras av de olika Kavliföretagen i de fyra länder där Kavli har verksamhet: Norge, Sverige, Finland och Storbritannien. Ändamål som nomineras ska vara nationella eller lokala och omfatta humanitärt arbete. Med humanitärt arbete avses allt arbete som kan förebygga konkreta, sociala samhällsutmaningar, eller hjälpa människor i en svår livssituation.

Vanligtvis bjuds mottagarna in för att fira och ta emot gåvocheckarna tillsammans med medarbetarna i Kavliföretagen.

– De senaste åren har pandemin gjort det omöjligt att anordna den här typen av samlingar, men varje land har hittat sin egen kreativa lösning för att uppmärksamma de utvalda organisationerna, berättar Iversen.

TIO ÅR MED MEDARBETARGÅVAN

Processen inrättades 2010. Storleken på medarbetargåvorna har ökat jämnt i takt med de totala tilldelningarna från Kavlifonden. 2021 fördelades totalt 8,3 miljoner norska kronor som medarbetargåva i Norge, Sverige, Finland och Storbritannien.

Inger Elise Iversen menar att listan över kandidater vittnar om ett brett och varmt samhällsengagemang hos medarbetarna.

– Det är Kavlis alla medarbetare som skapar de värden vi delar ut till goda

STOR GLÄDJE: Jeanette Flagstad, initiativtagare till Usynlige Tigre, fick en kram tillsammans med gåvochecken på 300 000 norska kronor från Kavlimedarbetarna i Norge. (Foto: Martin Nygaard/Kavli)

ändamål. Det finns en direkt koppling mellan varje enskild medarbetares insats på jobbet och stödet som kommer människor i många länder till godo, säger Iversen.

– Vi vet att det motiverar och inspirerar många i deras arbetsvardag. Kavli har

all anledning att vara stolta över sina medarbetare, och vi är glada över att kunna involvera dem i arbetet med att dela ut en del av överskottet som de själva har varit med om att skapa.

Varje år delar
hela vårt överskott
till goda
ändamål

- Rörande berättelser om vad medlen betyder

– Medarbetargåvan betyder mycket internt, berättar Kristine Aasheim, vd i Kavli Norge, och tillägger att utdelningen av medarbetargåvan är årets höjdpunkt för många inom Kavli.

– Mötena med mottagarorganisationerna är starka, och berättelserna om vad medlem kan vara med om att betyda för våra medmänniskor är otroligt rörande. Det är något väldigt speciellt att få vara en del av. Vi är otroligt stolta över vårt unika ägarskap och våra engagerade medarbetare som varje dag bidrar till att skapa värden för goda ändamål, säger hon.

Dessa fick stöd i Norge:

TID KAFÉ FOLLEBU:

Fr. v. Anette Musdalslien, Marianne Træthaug, Malin Skjølås, Trym Dahlsveen, Jenny Fonstad, Ane Seielstad, Elena Madsen och Nora Sommer är några av dem som har varit med om att skapa mötesplatsen som så många i området har glädje av. (Foto: Tid Kafé)

500 000 NOK Løvemammaene

Arbetar för att sprida kunskap om och att stärka rättigheterna för barn och unga med sjukdom och funktionsnedsättningar i Norge. Medarbetargåvan ska användas i projektet «Løvemammaenes hjelptjeneste» som ska hjälpa medlemsfamiljer med att få hjälptjänster på plats.

500 000 NOK Norsk nettverk for Down Syndrom

Organisationen bedriver informationsarbete om Downs syndrom och medverkar till att människor med Downs syndrom får bästa möjliga liv. Nätverket bedriver även politiskt lobbyarbete. Medlen från Kavli ska gå till forskning som fokuserar på brukarmedverkan där personer med Downs syndrom själva får svara på frågor och levnadsförhållanden och livskvalitet.

300 000 NOK Tid Kafé Follebu

En mötesplats för Gausdal, byggd på frivillighet. Tid står för tillhörighet, inkludering och deltagande. Hit kan folk komma precis som de är. Tid Kafé är ett ställe där ungdomar och unga vuxna kan få arbetsträning och känna att de har styrkor och egenskaper som samhället behöver. Pengarna ska gå till att inrätta fler platser för arbetsträning.

«Mötena med mottagarorganisationerna är starka, och berättelserna om vad medlem kan vara med om att betyda för våra medmänniskor är otroligt rörande.»

Kristine Aasheim, Kavli Norges vd

© 300 000 NOK **Usynlige tigre**

Usynlige tigre jobbar för bättre nätverk, information, stöd och hjälp till drog beroendes anhöriga. Nätverket består av hundratals föräldrar, barn, syskon, arbetsgivare och andra över hela Norge. Usynlige tigre erbjuder information, stöd och hjälp. I samarbete med Fossum kollektivet arrangerar de en helgträff där anhöriga kan mötas för gemenskap, kunskap och nätverksbyggande. Medlen från Kavli ska gå till detta projekt.

© 300 000 NOK **Endometrioseforeningen**

Endometrioseforeningen jobbar för att alla med endometriosis och adenomyos ska få ett bättre liv och bättre hjälp från sjukvården, och för att samhället ska få mer kunskap om två kvinnosjukdomar som tillsammans drabbar runt en halv miljon personer i Norge. Pengarna ska användas till kommunikationsarbete.

© 200 000 NOK **På hjul mot mobbning**

Målet är att lysa upp vardagen för barn som har det svårt. Organisationen arrangerar drömkaktivetsdagar med bilkörning, radiostyrda bilar, hamburgare och annat för barn som av olika orsaker har behov av uppmärksamhet och stöd. Medlen ska gå till kompetenshöjning hos vuxna frivilliga samt mer förebyggande arbete mot mobbning.

© 100 000 NOK **Omvendt julenisse**

Omvendt julenisse grundar sig på frivillighet. Före jul samlar frivilliga in mat och julklappar till barnfamiljer som befinner sig i en svår livssituation. Omvendt julenisse har som mål att hjälpa familjerna att uppleva en fin och normal jul, även om livssituationen är svår. Med medarbetargåvan fortsätter de arbetet med att etablera sig i Oslo och Vestfold.

© 100 000 NOK **Gausdal demensforening**

Lokalavdelning inom Nasjonalforeningen for folkehelsen som jobbar på frivillig basis för att öka kunskapen om demens i lokalsamhället och för att göra skillnad för personer med en demensdiagnos och deras familjer. De senaste åren har organisationen byggt grillstugor vid två sjukhem, och Kavligåvan ska användas till att köpa in utrustning för att få dessa så funktionella som möjligt.

© 100 000 NOK **Stjernelaget Vestsiden Askøy**

Stjernelaget är en anpassad fotbollsaktivitet för barn och ungdomar på Askøy. Man riktar sig till barn som av olika orsaker inte känner sig hemma i vanliga fotbollslag. I dag omfattar laget tio spelare av bägge kön och i varierande ålder. Stjernelaget är mer än bara ett fotbollslag och umgås gärna utanför fotbollsplanen. Alla tas väl emot och inkluderas i gruppen.

© 100 000 NOK **Vinger mekk og moro**

Vinger mekk og moro är en ungdomsklubb för ungdomar i åldern 13–26 år. Det är en social mötesplats, oberoende av om man är bilintresserad eller inte. Klubben har medlemmar från olika kommuner i Glåmdalsregionen. Klubben har gratis matservering och har varje år haft öppet hus med besök av Statens Vegvesen och SLT-koordinator i Kongsvinger kommun.

Varje år delar
hela vårt överskott
till goda
ändamål

MEDARBETARGÅVAN 2021: NORGE

53

**FÖRE OCH EFTER
PANDEMI-
RESTRIKTIONER:**

I Norge arrangerades möten med mottagarorganisationer som fick ta emot gåvocheckar både före och efter att samhället hade öppnat upp. Bilderna är från arrangemangen vid Kavlifabriken i Bergen samt på Kavli Holdings kontor i Oslo. (Foto: Martin Nygaard/Kavli Norge och Lee Akera/Kavli Holding)

– Känns jättekul att hjälpa till

I Sverige röstade hela 30 procent av medarbetarna på organisationen Aldrig Ensam som jobbar för en mer öppen dialog om psykisk ohälsa.

– Det känns jättekul att vi i Kavli kan hjälpa till, säger Marcus Boltestam.

Kavlisäljaren Boltestam fick äran att dela ut checken till Aldrig Ensams representanter.

– Jag hoppas att vårt bidrag från Kavli är en god hjälp på vägen mot att förebygga psykisk ohälsa hos barn och vuxna så att de kan få en bättre vardag, säger Marcus Boltestam.

Charlie Eriksson, grundare av Aldrig Ensam, har som ambition att alla medlemmar i svenska idrottsorgani-

sationer ska få grundläggande kunskap om psykisk ohälsa.

– Jag vill rikta ett varmt tack till Kavli och alla som har röstat på oss. Vi får stor användning av pengarna genom en stor satsning på föreningslivet i Sverige, där vi vill nå ut till barn och unga med livsviktig information om psykisk ohälsa, säger Charlie Eriksson.

Han påpekar att psykisk ohälsa är ett omfattande problem inom idrotten, både på motions- och elitnivå.

– Det vill vi förebygga och ändra på via en informationsinsats riktad mot idrottsorganisationer i Sverige, säger han.

Dessa fick stöd i Sverige:

© 847 990 SEK **Cancerrehabfonden**

Cancerrehabfonden är en organisation som ligger många av Kavlis medarbetare varmt om hjärtat, och har fått flest röster två år i rad. Cancerrehabfonden erbjuder rehabilitering till cancerdrabbade där sjukvården inte räcker till. Organisationen arrangerar rehabiliteringsveckor med kostråd, träning, samtal och information till patienter och anhöriga.

© 747 487 SEK **Aldrig Ensam**

Aldrig Ensam har som vision att ingen ska behöva stå ensam med utmaningar kopplade till psykisk ohälsa. Den prisbelönta organisationen bedriver aktivt informationsarbete och har sedan 2014 arrangerat scenuppträdanden och föredrag för större öppenhet omkring psykisk ohälsa i Sverige. Stödet från Kavli Sverige ska bland annat gå till ett projekt riktat mot barn och unga inom idrotten.

© 433 417 SEK **Majblomman**

Majblomman bekämpar barnfattigdom i Sverige genom att dela ut ekonomiskt stöd, påverka beslut och finansiera forskning. Organisationen har som mål

att stärka motståndskraften hos barn som växer upp i fattigdom och som på grund av coronapandemin har fått en svårare ekonomisk situation. Majblomman jobbar för att förbättra villkoren för barn i Sverige oberoende av familjens ekonomiska situation.

© 244 975 SEK **Städa Sverige**

Städa Sverige är idrottens miljöorganisation. Organisationen jobbar för ett skräpfrött Sverige och stödjer ungdomsidrotten genom att ge lokala idrottslag och föreningar i uppdrag att städa sin närmiljö. Deltagarna får en miljöutbildning inför uppdraget och föreningen får en ersättning för utfört uppdrag. Bidraget från Kavli går till det här arbetet.

© 226 131 SEK **Sjöräddningssällskapet**

Organisationen bedrivs på ideell basis av 2 300 frivilliga sjöräddare som är redo att rycka ut dygnet runt under hela året. Sjöräddningssällskapet har 74 räddningsstationer och mer 260 räddningsenheter längs kusten och de största insjöarna. När larmet går är räddningen på väg inom 15 minuter. Medarbetargåvan ska gå till att utbilda frivilliga, reparera båtar och köpa in bränsle för att kunna rycka ut vid larm.

MEDARBETARGÅVAN 2021: SVERIGE

55

FÖRJULSGLÄDJE:

Kavli Sverige samlade organisationerna när gåvocheckarna överlämnades i december 2021. (Foto: Kavli Sverige)

– En viktig höjdpunkt

– Det betyder mycket för alla medarbetare att få delta i tilldelningen. Det är en stor höjdpunkt när vi varje år startar processen, säger Martina Grandell, marknadsföringschef i Kavli Finland.

Hon berättar att alla medarbetare i Kavli Finland var med om att nominera mottagare. Både nya och «gamla» organisationer var nominerade och sex mottagare fick ta emot en tilldelning.

– Vi hade inget fokus på någon särskilt område, men vi ansåg det viktigt att kunna ge tilldelningar till olika typer av organisationer. Organisationen Apuna ry, som skänker mat och kläder till låginkomstfamiljer, barn och ensamma, vill vi fortsätta donera till även i år. De andra var nya organisationer, berättar Grandell.

Dessa fick stöd i Finland:

© 15 000 EURO

Väylä ry

Organisationen Väylä ry jobbar för att människor med intellektuell funktionsnedsättning ska få en rättvis lön för jobbet de utför. Tusentals personer med intellektuell funktionsnedsättning jobbar oavlönade i Finland. Organisationen anställer personer med intellektuell funktionsnedsättning till sy-, paketerings- och monteringsuppgifter. Medarbetargåvan ska bland annat gå till nya verktyg, skrivbord och symaskiner.

© 15 000 EURO

Apuna ry

Apuna ry skänker mat och kläder till låginkomstfamiljer, barn och ensamma. Organisationen arrangerar födelsedagsfirande för barn för att förebygga mobbning, ensamhet och utanförskap. Medarbetargåvan ska användas till att hjälpa familjer med mat, ekonomiska behov och vinterkläder till barn. Organisationen betalar även för barns fritidsaktiviteter och den utrustning de behöver för att delta.

© 15 000 EURO

Sykerö ry

Sykerö ry är en del av Cancerföreningen i sydvästra Finland och verksamheten bedrivs i huvudsak på frivillig basis. Cancersjuka barn måste leva väldigt isolerat eftersom cancerbehandlingar kan påverka immunsystemet. Med medarbetargåvan kan Sykerö ry arrangera en rad trygga aktiviteter för familjer: Bio- och teaterbesök, sammankomster för barn och unga, avlastning för föräldrar, lekaktiviteter på sjukhuset, städning i hemmet med mera.

© 15 000 EURO

Vapepa, Varsinais-Suomi

Den frivilliga räddningstjänsten är ett nätverk av 54 organisationer som ställer upp med uttryckningsteam och bistår myndigheterna vid olyckor och andra krissituationer. Oftast i sökandet efter saknade personer men även för att ge krispsykologiskt stöd, dirigera trafik och bistå med evakuering. Medarbetargåvan ska användas till att förbättra driften av Vapepanätverket, utbildning samt andra aktiviteter som främjar frivilligt arbete i nätverket.

© 15 000 EURO

Etelä-Karjalan Omaishoitajat ry

Stödorganisation för människor som tar hand om familjemedlemmar i olika utmanande livssituationer i södra Karelen. Organisationen ger information och vägledning om tjänster och stödinsatser, organiserar insatser för personer i liknande situation, fritidsaktiviteter, utflykter och arrangemang. Medarbetargåvan ska användas till att stärka anhöriga med olika aktiviteter i södra Karelen.

© 15 000 EURO

Vaasan Meripelastusseura

Vasa Sjöräddningsförening är en del av det finska sjöräddningsförbundet och bistår myndigheterna med räddningsaktioner och första hjälpen. Frivilliga team finns redo dygnet runt från april till november för att patrullera skärgården. Medarbetargåvan ska användas till att uppdatera teknologin för räddningsoperationer och till en grundlig underhållsreparation av föreningens största räddningsbåt.

– Medarbetargåvan inspirerar oss att leverera

Vetskapen om att hela överskottet går till goda ändamål inspirerar oss att leverera bra resultat, säger Lisa Thornton, marknadsdirektör i Kavli UK.

– Vi är väldigt nöjda med engagemanget hos alla medarbetare som deltog i nomineringsprocessen, säger Thornton.

– Medarbetargåvan är viktig för våra anställda. Det upplevs som en positiv inverkan på lokala samhällsprojekt, och det är något som vi varje år ser väldigt mycket fram emot.

På grund av pandemin genomfördes presentationer och omröstningen även 2021 digitalt.

SKAPAR VÄRDEN FÖR

GODA ÄNDAMÅL: Det är Kavlis medarbetare som skapar de värden som Kavlifonden delar ut till goda ändamål. Dora Amaral är produktionsmedarbetare hos Primula Cheese i Gateshead, Storbritannien. (Foto: Primula Cheese/Kavli UK)

© £65 000 **Changing Lives**

Changing Lives har under en rad år jobbat med anpassade tjänster, härbärgen och dagcenter för hemlösa. Organisationen ser på hemlöshet som ett symptom på, och inte en orsak till, problem som psykisk ohälsa och drogmissbruk. Medarbetargåvan ska användas till att förstärka en rad tjänster och utrustning för sårbara personer i målgruppen.

© £35 000 **Bede Community Primary School**

Eleverna i Bede Community Primary School har inlärningssvårigheter på grund av adhd, autism, dyslexi samt tal- och språkstörningar. En del har upplevt trauman i hemmet. Skolan vill att barnen ska få undervisning på sätt som är anpassade och fungerar för dem utifrån deras premisser. Med medarbetargåvan vill de bygga sinnesrum och utomhusområde, och ge barnen möjligheter som kan stärka deras sociala färdigheter och hjälpa dem att hjälpa sig själva.

BRA STÄMMING: Överlämnandet av gåvocheckar från medarbetarna vid Primula Cheese i Newcastle. Ceremonin äger vanligtvis rum i december, men flyttades fram till januari 2022 som en följd av pandemirestriktionerna. (Foto: Primula Cheese)

🎯 **£5 000**

St Aiden's Cottage

St Aiden's Cottage är ett omsorgsboende med specialisttjänster för vuxna med neurologiska sjukdomar, inlärnings-svårigheter och funktionshinder. Omsorgsboendet ska använda medarbetargåvan till att bygga en minnesträdgård för alla boende som har gått bort. Minnesträdgården ska vara en lugn och fridfull plats där familjer och boende kan uppleva tröst, eftertanke och inspiration när de minns sina kära.

🎯 **£22 000**

Eslington Primary School

Eslington Primary School i Gateshead är en specialskola för barn mellan 5 och 11 år, som har sociala, känslomässiga och psykiska hälsosvårigheter. Skolan behöver utomhusområden som kan stimulera barnen och erbjuda flera spännande inlärningsmöjligheter utomhus. Med medarbetargåvan ska de utveckla flera nya faciliteter som ett utomhusträningsområde, klättrvägg, sinnesträdgård och ett utomhusklassrum.

🎯 **£22 000**

Carlingwark House

Carlingwark House är ett boende för upp till 30 äldre och personer med demens. Med medarbetargåvan vill man utveckla sinnesupplevelser som kan locka de boende ut ur sitt skal och ge dem positiva upplevelser. Trädgården ska renoveras för att bli ett tryggt, tillgängligt och demensvänligt område. De boende får odla grönsaker och så blommor, och rullstolsanvändare ska få bättre tillgång till utomhusområdet.

🎯 **£20 000**

Castle Douglas Nursery

Castle Douglas Nursery är en stor förskola i norra England. Med medarbetargåvan vill man skapa en mer naturlig och inbjudande utomhusmiljö som barnen kan utforska. Nya cyklar ska stärka barnens motoriska färdigheter. Barnens intresse för naturen ska stimuleras genom att man planterar en örtagård och ett pilträäd. I en «myshörna» med musik ska barnen kunna koppla av och få olika sinnesupplevelser.

DELA MED
glädje

Stöd till lokala eldsjälar och hjärtesaker

2021 fick konsumenter i både Norge, Sverige och Storbritannien möjlighet att nominera goda ändamål som skulle kunna få stöd från Kavli.

– Medlen tilldelas från Kavlifonden till Kavliföretagen som sedan delar ut dem till goda lokala ändamål i sina respektive länder, berättar Inger Elise Iversen, Kavlifondens vd.

– Det är tack vare alla som handlar produkter från våra företag som vi har ett överskott att dela ut, och vi är glada över att involvera dem i utdelningen på det här sättet, säger Iversen.

Konsumenterna bjuds in till att nominera sina hjärtesaker genom egna kampanjer.

Kavli Norge startade redan 2020, och genomför nomineringsskampanjerna i samarbete med butikskedjorna. 2021 var det KIWI som var samarbetspartner.

I alla de tre länderna används butikerna, media och sociala medier på ett

GATUÅNGLAR: Anette i Gateengler tillsammans med Arne som är en av flera frivilliga som ställer upp när de arrangerar grillkvällar för drogberoende i Oslo. Överskottsmaten får de från bland annat Coop, Mega, Åpent bakeri, Meny och Sørkedalens lanthandel. (Foto: Gateengler)

kreativt och engagerande vis för att bjuda in konsumenterna att skicka in sina nomineringar.

– De tre länderna har sin lokala särprägel och behöver därför använda olika sätt för att få in bra förslag på ändamål. Det är intressant och spännande följa de lokala utnämningarna. Det är otroligt många fina förslag som kommer in. Bredden och kvaliteten i

organisationerna är imponerande i alla länderna, säger Kavlifondens vd Inger Elise Iversen.

Medan Kavli Norge har utsett vinnare två år i rad, ska Kavli Sverige och Primula Cheese 2022 för första gången utse sina lokala hjärtesaker.

Ny styrelseordförande i Kavlifonden:

– Ett stort privilegium

Dag J. Opedal tillträdde 2021 som ny styrelseordförande i Kavlifonden.

– Det är ett stort privilegium att få delta i stiftelsens olika arbetsflöden som understödjer vår förmåga att dela med glädje, säger han.

Opedal, som valdes till styrelseordförande i Kavlifonden i juni 2021, känner Kavlifonden och Kavlikoncernen bättre än de flesta. Han har varit styrelseledamot i Kavlifonden sedan 2014, och har sedan 2013 representerat Kavlifonden som ägare i Kavli Holding AS styrelse.

– Det känns bra att få var med i Kavlis laginsats där målet är att finnas till för andra, säger Opedal med en tydlig hänvisning till det som är så unikt med Kavli: att hela överskottet efter drift och utveckling delas ut till goda ändamål.

Han lyfter även fram medarbetarna i koncernen.

STYRELSEORDFÖRANDE: Dag J. Opedal.

(Foto: Hanne Eide Andersen/Kavlifonden)

– Jag får energi av den glöd jag möter i ögonen hos mina duktiga medarbetare i de olika Kavliföretagen, säger han, och påminner om att det är medarbetarna som skapar de värden som Kavlifonden sedan kan dela ut till goda ändamål.

SAMHÄLLSANSVAR I PRAKTIKEN

Det är en erfaren näringslivschef som har tagit över stafettpippen efter den förre styrelseordföranden Aksel Mjøs. Opedal var tidigare koncernchef i

«Vi finns till för andra! Allt vi gör i Kavli innebär att utöva samhällsansvar i praktiken.»

Orkla, och har nu samma roll i Treschow Fritzsche. Han har bred styrelseerfarenhet från olika branscher både nationellt och internationellt.

I arbetet för Kavlifonden upplever han ändå en extra, unik dimension i och med att hela överskottet delas ut till goda ändamål. Ju bättre det går för koncernen, desto fler människor är det som kan få hjälp av de organisationer som Kavlifonden stödjer.

– Vi finns till för andra! Allt vi gör i Kavli innebär att utöva samhällsansvar i praktiken. Det är ett privilegium, men också en förpliktelse. Kavlifonden behöver arbeta strategiskt för att säkerställa att överskottet från Kavli delas ut där medlen kan göra största möjliga nytta, påpekar han.

UT PÅ FÄLTET

Opedal har själv träffat flera av organisationerna och sett arbetet de utför med stödet från Kavlifonden. Kavlifondens styrelse genomför med jämna mellanrum projektresor för att uppleva hur medlen de delar ut förvaltas av mottagarna.

MINNESVÄRT MÖTE: Kavlifonden på projektbesök hos LEAP Science & Maths School i Sydafrika 2017. Stiftelsen har gett stöd till LEAP sedan 2016 och tilldelade medel till den kostnadsfria gymnasieskolan även 2021. Bakre rad fr. v. dåvarande styrelseledamot Silvija Seres, Aksel Mjøs, LEAP-grundaren Anthony Galloway, Dag J. Opedal, vd Inger Elise Iversen och tilldelningsansvariga Guro Sundsbj. Främre rad fr. v. styrelseledamot Solfrid Lind, studenten Zanele Mvelase, läraren Zintle Mpayipheli och studenterna Linda Dlamini och Tinyiko Notigo. (Foto: Hanne Eide Andersen/Kavlifonden)

Kavlifondens styrelse

Kavli Holding AS är moderbolaget i Kavlikonsernen. Det är som ägare av 100 procent av aktierna i Kavli Holding som Kavlifonden äger hela konsernen.

Kavlifondens styrelse representerar ägarskapet, och är bolagsstämma i Kavli Holding.

Styrelsen ansvarar för att säkerställa efterlevnad av stiftelsens stadgar som Knut Kavli fastställde när han grundade Kavlifonden 1962.

Utöver att dela ut medel till goda ändamål, utövar styrelsen i Kavlifonden ägaruppdraget och förvaltar stiftelsens övriga fondmedel.

2021 valdes Dag J. Opedal till ny styrelseordförande, medan Erik Volden valdes till ny styrelseledamot i Kavlifonden.

Styrelsen består dessutom av Solfrid Lind, Lise Hammergren och Aksel Mjøs.

«Jag får energi av den glöd jag möter i ögonen hos mina duktiga medarbetare i de olika Kavliföretagen.»

– Det är alltid givande att få komma ut på fältet och följa upp att tilldelningarna når fram och med egna ögon se hur de skapar positiva ringar på vattnet i enskilda människors liv samt i samhället de lever i, säger han.

Möten med barn och unga på styrelsens resor till Myanmar, Sydafrika och nordöstra England har etsat sig fast i minnet.

– Det gäller också upplevelsen av Vinterfestspelen i Bergstaden Røros,

som Kavlifonden har haft ett långvarigt samarbete med, berättar han och tillägger:

– Och så ser jag mycket fram emot öppnandet av Q-Meierienes nya moderna anläggning på Jæren i maj 2022!

DEN GYLLENE TRIANGELN

De senaste tjugo åren har bra resultat i konsernen lett till att Kavlifondens tilldelningar har ökat markant. Den här

utvecklingen vill styrelseordföranden främja ytterligare.

– Vår viktigaste uppgift framöver är att fortsätta bygga en stark organisation som kan stärka grunden för fortsatt större tilldelningar, säger Opedal.

– Det innebär att stärka «den gyllene triangeln» – ledning, kompetens och en värdeskapande företagskultur.

Från tilldelning till investering

Kavlifonden har under 2021 gjort en impact-investering, och stiftelsen har ambitioner om att öka denna form av tilldelningar ytterligare.

Illustrationsfoto: Shutterstock

– Syftet med impact-investeringar är att skapa mätbara sociala och miljömässiga resultat utöver finansiell avkastning. Därmed bidrar investeringen till exempel till att småskaliga jordbruk får tillgång till mer effektiva driftslösningar, och att flickor får möjlighet att gå kvar i skolan, säger Guro Hjetland Sundsby som är ansvarig för impact-investeringar i Kavlifonden.

KOMPLEMENT

Kavlifonden anser att impact-investeringar, som ett komplement till tilldelningar, kan vara ett effektivt medel för att uppnå stiftelsens ideella målsättningar samt för att uppnå Kavlifondens prioriterade hållbarhetsmål.

– Vi investerar primärt i fonder och obligationer, och vi gör inga enskilda investeringar. Årets investering på 8,6 miljoner norska kronor gjordes i ett

stort obligationslån utfärdat av en större Singaporebaserad aktör, berättar Sundsby.

Obligationen utfärdas vidare som lån till tio olika små och mellanstora företag vars mål är att ge kvinnor tillgång till säkra transporttjänster, klimatvänliga tillagningsmöjligheter och hållbart arbete i Syd- och Sydostasien.

Målsättningen från arrangören är att låntagarna, totalt sett, ska bidra till positiva förändringar i 500 000 kvinnors liv.

– Det är en bra investering att bidra till att skapa jobb för kvinnor som då får möjlighet att skapa ett bättre liv för sig själva och sin familj, säger Sundsby.

Obligationslånet har en löptid på fyra år och ska därefter inlösas i sin helhet. Den årliga avkastningen är tillfreds-

ANSVARIG: Guro Hjetland Sundsby är ansvarig för Kavlifondens impact-investeringar. (Foto: Anne Elisabeth Næss)

«Syftet med impact-investeringar är att skapa mätbara sociala och/eller miljömässiga resultat utöver finansiell avkastning.»

ställande och riskprofilen har bedömts som acceptabel. Utfärdaren har tidigare satt upp tre andra obligationslån, alla med goda resultat.

– Kavlifonden är medveten om att dessa investeringar kan ha en lägre avkastning och högre risk än vad som gäller i den vanliga investeringsportföljen, men anser att investeringen är försvarbar utifrån det faktum att den är en del av Kavlifondens impact-realiseringsstrategi, säger Sundsby.

– Vi har en impact-investeringsstrategi där vi går från att tilldela till även investera. Det här är naturligt nog ett nytt område för oss, men det är också en del av vår strategi framöver, fortsätter hon.

EGNA KRITERIER

I Kavlifonden mäts impact-investeringarna utifrån egna kriterier och som

en egen portfölj, samtidigt som de anses vara en del av stiftelsens tilldelningar för impact-realiseringsstrategi. Över tid förväntas impact-investeringarna bli en diversifierad portfölj.

– Vi har tydliga riktlinjer för våra impact-investeringar, både geografiskt och finansiellt, säger Sundsby.

I praktiken innebär detta att alla investeringar ska göras i afrikanska länder söder om Sahara eller i Asien. Vidare ska investeringarna göras som egetkapitalinvesteringar genom fondstrukturer eller som investeringar i anpassade obligationslån.

– Övergripande har vi ett mål om att det ska etableras och skalas upp hållbara företag som bidrar till mätbara sociala och/eller miljömässiga positiva förändringar, säger Sundsby.

FAKTA OM IMPACT-INVESTERINGAR

Med impact-investeringar avser Kavlifonden här investeringar som har ett definierat mål om att uppnå mätbar social och/eller klimat-/miljömässig avkastning tillsammans med finansiell avkastning.

Impact-investeringar kan göras i olika tillgångsslag och med olika förväntan på och viktning av social och finansiell avkastning (samt risk). Investeringarna görs i företag som har tjänster, teknologi och lösningar som siktar på att uppnå dessa mål och där effekten är mätbar.

Kavlifonden har som långsiktig ambition att öka exponeringen för investeringar som bidrar till att uppnå de fyra hållbarhetsmål som Kavlifonden prioriterar i sin tilldelningsstrategi:

Mål 3 **God hälsa**

Mål 4 **God utbildning**

Mål 12 **Hållbar konsumtion och produktion**

Mål 13 **Bekämpa klimatförändringarna**

Årsredovisning 2021

INNEHÅLL

1. Kavlifondens verksamhet 2021	65
2. Kavlikoncernen	66
3. Ekonomi och förvaltning.....	67
4. Ideell verksamhet	69
5. Etik, mänskliga rättigheter, miljö, mångfald och hållbarhet.....	73
6. Koncernredovisning.....	74
7. Framtidsutsikter och fortsatt verksamhet.....	74

1. KAVLIFONDENS VERKSAMHET 2021

O. Kavli och Knut Kavlis Ideella Fond (nedan kallad Kavlifonden) är stiftelsen som är ensam ägare till Kavli Holding AS (Kavlikoncernen) och som delar ut hela överskottet till goda ändamål inom humanitärt arbete, forskning och kultur.

Dessutom förvaltas en finansportfölj som jämnar ut både finansieringen av den ideella verksamheten och eventuella kapitalbehov i Kavlikoncernen.

Kavlikoncernen grundades av 1893 av Olav Kavli. 1962 grundade hans son, Knut Kavli, Kavlifonden och överförde hela ägandet till stiftelsen. Kavlifonden ska enligt stadgarna dela ut hela sitt överskott/utdelningar från Kavli-koncernen till goda ändamål inom humanitärt arbete, forskning och kultur.

Syftet med Kavlifonden är den ideella verksamheten. För att kunna uppfylla syftet måste Kavlifonden utöva ägarskapet och förvalta Kavlifondens finansiella medel på ett bra och värdeskapande sätt.

De senaste åren har Kavlifondens tilldelningar ökat markant. 2021 låg tilldelningarna på totalt 93,0 miljoner norska kronor varav 8,6 miljoner

norska kronor är en impact-investering i Women's Livelihood Bond 4Climate.

Den övergripande strategin för tilldelningar revideras varje år. I december 2021 antog Kavlifondens styrelse en ny utgåva av dokumentet «Styrning och utveckling av Kavlifonden» som grund för stiftelsens fortsatta arbete och utveckling.

Det unika med Kavlikoncernen framträder först när stiftelsen och koncernens företag ses i ett sammanhang. Under hela 2021 har Kavlifonden och koncernen samarbetat för att vidareutveckla det gemensamma kommunikationskonceptet «Dela med glädje». Målet är att öka kännedomen om ägandet, att hela överskottet från Kavli delas ut till goda ändamål och att konsumenterna är en del av detta varje gång de handlar en produkt från Kavlikoncernens företag.

Kavlifondens kommunikation ska vara öppen, tillgänglig och engagerande. Konsumenterna ska på ett enkelt sätt kunna skaffa sig information om vad de bidrar till att stödja genom att välja Kavliprodukter.

Ett annat viktigt syfte med Kavlifondens kommunikationsarbete är att stödja och bidra till samarbetspartners kommunikationsarbete, det vill säga de som tar emot stödet från Kavlifonden. Genom att lyfta fram dem i Kavlifondens kanaler och erbjuda rådgivning, kompetens och i viss grad resurser till kommunikationsarbetet är detta också ett sätt att bidra till att uppfylla Kavlifondens uppdrag.

STYRELSEN

Kavlifondens styrelse ska ha kompetens inom Kavlikoncernens affärsområden och erfarenhet från kultur, forskning eller humanitärt arbete. Minst en styrelseledamot ska ha kompetens inom finans- eller investeringsverksamhet.

2021 hade styrelsen följande sammansättning:

Dag J. Opedal – styrelseledamot fram till den 7 juni 2021

Dag J. Opedal – styrelseordförande från den 7 juni 2021

Aksel Mjøs – styrelseledamot fram till den 7 juni 2021

Aksel Mjøs – styrelseledamot från den 7 juni 2021

Solfrid Lind – styrelseledamot

Lise Hammergren – styrelseledamot
Erik Volden – styrelseledamot från den 7 juni 2021

Kavlifondens styrelse har under 2021 haft åtta protokollförda ordinarie styrelsemöten och ett protokollfört e-postmöte. Årsredovisning och verksamhetsberättelse för 2020 godkändes vid styrelsemötet den 5 maj 2021.

Bolagsstämma i Kavli Holding AS hölls den 7 juni 2021

ADMINISTRATION

Antal personer i administrationen är 4 per den 31 december 2021. Inger Elise Iversen är vd.

Kavlifonden har sitt huvudkontor i Bergen med kontor/besöksadress Sandbrekkeveien 91, 5225 Nesttun.

Ingen ansvarsförsäkring har tecknats för styrelsens medlemmar.

REVISOR

Kavlifondens revisor är PricewaterhouseCoopers AS statsauktoriserade revisor Katarina Lindøen Kjellnes.

2. ÄGARSKAP I KAVLIKONCERNEN

Kavlikoncernen är en av Norges största, äldsta och mest internationella livsmedelskoncerner med egna marknadspositioner och produktionsanläggningar i Norge, Sverige, Finland och Storbritannien. Intäkterna kommer från försäljning av livsmedel under varumärket Kavli och starka, lokala varumärken som Primula, Druvan, Eriks, Planti samt varumärken från Q-Meieriene till marknader företrädesvis i Norden och i Storbritannien. Kavli-koncernen ägs till 100 procent av Kavlifonden genom Kavli Holding AS. Kavlifondens styrelse representerar ägarskapet och är bolagsstämma i Kavli Holding AS. Finn Jebsen är styrelseordförande i Kavli Holding AS, och Lise Hammergren och Dag J. Opedal representerar Kavlifonden i Kavli Holding AS styrelse.

De som arbetar i Kavlikoncernen är stolta över att ha en ägare som delar ut hela överskottet till goda ändamål. Medarbetarna är också involverade i arbetet med att bestämma hur en del av medlen ska fördelas. Varje år arrangerar Kavliföretagen i varje land den så kallade «Medarbetargåvan», där medarbetarna får nominera och rösta på lokala ändamål som ska få stöd från Kavlifonden.

FAVORIT PÅ UTFLYKTEN: Kavlis mjukost på tub är populär som utflyktsmat i flera länder. (Foto: Kavli Sverige)

«Vår viktigaste uppgift framöver är att fortsätta bygga en stark organisation som kan stärka grunden för fortsatt större tilldelningar.»

Dag J. Kavlifondens styrelseordförande.

Styrelsen i Kavlifonden har under 2021 löpande informerats om koncernens verksamhet och resultatutveckling genom genomgångar vid styrelsemöten samt genomgångar av styrelseordföranden Finn Jebsen och koncernchefen vid strategimötet.

Kavlikoncernen hade 2021 en omsättning på 4,2 miljarder norska kronor jämfört med 4,2 miljarder norska kronor 2020, och ett årligt resultat före utdelning på 295,5 miljarder norska

kronor jämfört med 92,7 miljarder norska kronor 2020. Utdelningen till Kavlifonden som tas emot och redovisas som intäkter 2021, fastställdes till 80,0 miljarder norska kronor.

Styrelsen är införstådd med att Kavlikoncernen även under 2021 har haft utmaningar kopplade till delar av verksamheten i Storbritannien och i Finland. Utbyggnaden av Q-Meierienes nya mejeri på Jæren utgör den största investeringen i Kavlikoncernens

historia och är en särskilt krävande uppgift. Styrelsen är nöjd med huvudragen i utvecklingen inom Kavlikoncernen när det gäller tillväxt, utveckling och resultat, framför allt den kontinuerligt positiva marknadsutvecklingen inom kärnprodukterna. Styrelsen har fullt förtroende för att styrelsen och ledningen i Kavlikoncernen förvaltar sitt ansvar på bästa sätt, och kommer även själv att fortsätta vara en engagerad och välinformerad ägare.

3. EKONOMI OCH FÖRVALTNING

Kavlifondens inkomstkällor är årlig utdelning från Kavli Holding AS, räntor på lån till Kavli Holding AS och avkastning på egna finansiella medel. I Kavlifondens strategi anses det som önskvärt att bygga upp en egen kapital-reserv så att man vid behov kan ge tillskott av eget kapital till koncernen och säkerställa att den ideella verksamheten inte är alltför beroende av årlig utdelning från Kavli Holding AS. Finansportföljen bidrar dessutom till en riskbalansering av Kavlifondens samlade förmögenhet.

Styrelsen lägger stor vikt vid en förvaltningsstrategi som tar hänsyn till relevanta risker och en längre investeringshorisont, men som samtidigt hanterar ansvar för och behov av likviditet. Styrelsen har efter råd från Grieg Investor antagit en investeringsstrategi för de finansiella medlen. Portföljen har placerats i fonder. Grieg Investor ger även råd när det gäller val av förvaltare och fonder samt tillhandahåller månatlig portföljrapportering. Aktuell sammansättning av tillgångar per den 31 december 2021 motsvarar strategisk viktning. Implementeringen av finansförvaltningen har löpande hanterats av CIO Knut Nordenhaug och investeringskommittén som består av

Tillgångsslag	Avkastning per den 31 december 2021 (i %)			
	Portföljandel (i %)	Portfölj	Referensindex	Mer/mindre avkastning
Norska obligationer	13,10	-0,09	-0,59	0,49
Globala obligationer	19,75	-2,16	-1,67	-0,55
Norska aktier	8,14	25,15	21,14	4,01
Globala aktier	46,65	20,56	22,52	-1,96
Fastighetsfond	11,42	13,87	13,87	0,00
Hegdefond	0,90	-7,60		
Kontanter	0,03			
Total portfölj	100	12,38	12,85	-0,47

styrelseordföranden Dag J. Opedal och styrelseledamoten Aksel Mjøs, med rapportering och förankring av ändringar vid styrelsemötena.

Kavlifondens finansportfölj har, utöver lån till Kavli Holding AS, ett bokfört värde på 558,0 miljoner norska kronor per den 31 december 2021. 442,7 miljoner av dessa har investerats i en portfölj genom Grieg Investor och fördelningen av denna på olika till-

gångsslag per den 31 december 2021 och avkastningen på denna för 2021 framgår i tabellen ovan. Styrelsen bedömer avkastningen på de finansiella medlen under 2021 som tillfredsställande.

HÅLLBARHET

Kavlifonden har som övergripande mål att maximera det långsiktiga värdeskapandet på investerat kapital och samtidigt bidra till en hållbar utveckling.

«Kavlifonden har som övergripande mål att maximera det långsiktiga värdeskapandet på investerat kapital och samtidigt bidra till en hållbar utveckling.»

Kavlifonden anser att grunden till en bra avkastning över tid är beroende av en hållbar utveckling både när det gäller ekonomi, klimat och miljö samt sociala frågor för människor och samhälle.

Kavlifonden är medveten om sitt ansvar som ägare, investerare och samhällsaktör. Stiftelsen vill använda sin position för att bidra till positiv förändring för samhälle, människor samt klimat och miljö.

3. EKONOMI OCH FÖRVALTNING

68

Kavlifonden erkänner FN:s globala mål för hållbar utveckling som världens gemensamma färdplan för en mer hållbar värld, och att investeringar i områden där utmaningarna är som störst är nödvändiga för att uppnå målen. Kavlifonden har som långsiktig ambition att öka exponeringen för investeringar som bidrar till att uppnå FN:s globala mål.

Kavlifonden ställer sig bakom Paris-avtalet och vill bidra till att 2-gradersmålet nås. Kavlifonden ska ha ett medvetet förhållningssätt till koldioxidutsläpp och koldioxidreserver från företag i sin portfölj. Stiftelsen ska ha en lägre andel koldioxid i sin portfölj än marknaden i övrigt. Kavlifonden mäter regelbundet koldioxidandelen i sin portfölj, gällande både utsläpp och reserver.

IMPACT-INVESTERINGAR

Med impact-investeringar avser Kavlifonden här investeringar som har ett definierat mål om att uppnå mätbar social och/eller klimat-/miljömässig avkastning tillsammans med finansiell avkastning. Med hjälp av impact-investeringar vill Kavlifonden bidra till att stärka privat sektor i utvecklingsländer. Genom att investera i företag som skapar arbetstillfällen, förbättrar levnadsför-

hållanden och främjar hållbar utveckling kan stiftelsen bidra till varaktiga positiva förändringar för både enskilda individer och på aggregerad nivå.

Impact-investeringarna mäts utifrån egna kriterier och som en egen portfölj, och anses som en del av Kavlifondens tilldelningar för impact-realiserings. Investeringarna görs primärt genom fond- och obligationsstrukturer.

Kavlifonden har tidigare investerat 6 miljoner norska kronor i The Voxtra East Africa Agribusiness Growth Fund och 551 000 USD i en jordbruksfond som förvaltas av responsAbility i Zürich, Schweiz. 2021 investerade Kavlifonden 975 000 USD i Women Livelihood Bond 4, en obligation där inhämtat kapital lånas ut till tio underliggande företag i Syd- och Sydostasien. Låntagarna ska på olika sätt bidra till positiva förändringar i omkring 500 000 kvinnors liv samt bidra till att sjösätta klimatvänliga initiativ. Obligationen är utfärdad av Singaporebaserade Impact Investment Exchange. Impact-investeringar bokförs som investeringar i redovisningen.

DRIFTSKOSTNADER

Kavlifondens egna driftskostnader under 2121 (exklusive tilldelningar)

INLÄRNINGSLÄGER: Inlärningsläger med Guttas Campus i Oslo, sommaren 2021.
(Foto: Nikolas Gogstad)

uppgick till 14,2 miljoner norska kronor. 2020 var driftskostnaderna 13,3 miljoner norska kronor.

Kavlifonden har inga förpliktelser utöver de som har avsatts i redovisningen eller omnämns i denna årsredovisning. Resultat före tilldelningar i

Kavlifonden för 2021 var 132,3 miljoner norska kronor (2020: 99,1 miljoner norska kronor). Styrelsen anser att att resultaträkningen och balansräkningen med tillhörande noter ger tillräcklig information om årets verksamhet och stiftelsens ställning vid årsskiftet.

4. IDEELL VERKSAMHET

ALLMÄNT

I Kavlifondens stadgar står det: «O. Kavli och Knut Kavlis Ideella Fond (Kavlifonden) är en stiftelse vars syfte är att, genom tilldelning av medel, efter närmare beslut av Kavlifondens styrelse, främja humanitära ändamål, forskning och kultur.»

Det unika med Kavlifonden som ägare är att Kavlifonden delar ut hela överskottet, och inte bara en del av det, till goda ändamål. Kavlifonden är koncernägaren som finns här för att göra skillnad. Vi finns till för andra!

Sedan grundandet 1962 har Kavlifonden jobbat för att stödja humanitärt arbete, kultur och forskning med ett högt allmänt nyttovärde. Kavlifondens tilldelningar ska skapa positiva ringar på vattnet i människors liv, i lokalsamhällen och i samhället i stort.

Kavlifonden ska vara en ansvarsfull, pålitlig, kompetent och alltid relevant samarbetspartner inom våra prioriterade områden. Våra mål ska uppnås genom ett ansvarsfullt, långsiktigt, kompetent och engagerat arbete.

TRE HUVUDKATEGORIER OCH FN:S GLOBALA MÅL

Tre överordnade kategorier är specifikt formulerade och angivna som kriterier för tilldelning av medel i Kavlifondens gällande stadgar:

- Humanitärt arbete
- Forskning
- Kultur

Vilka områden och teman som ska prioriteras inom dessa tre kategorier definieras närmare i en tilldelningsstrategi som regelbundet revideras och antas av Kavlifondens styrelse.

2020 genomfördes en omfattande revidering av tilldelningsstrategin. En ytterligare skärpt tilldelningsstrategi med färre, tydligt prioriterade teman har stärkt effekten av Kavlifondens tilldelningar. Strategin gäller fram till 2023 och revideras årligen av styrelsen.

Fördelningsnyckeln mellan de i stadgarna angivna kategorierna bibehålls: 60 procent av medlen går till humanitära ändamål, 30 procent till forskning och 10 procent till kultur.

«O. Kavli och Knut Kavlis Ideella Fond (Kavlifonden) är en stiftelse vars syfte är att, genom tilldelning av medel, efter närmare beslut av Kavlifondens styrelse, främja humanitära ändamål, forskning och kultur.»

Detsamma gäller den geografiska fördelningen. 70 procent av medlen ska även fortsatt delas ut till projekt i länderna där koncernen har produktion: Norge, Sverige, Finland och Storbritannien. 30 procent ska delas ut till projekt i utvecklingsländer i Afrika söder om Sahara och i Asien.

Kavlifonden prioriterar åtgärder som stärker följande av FN:s 17 globala mål:

Mål 3: **God hälsa**

Mål 4: **God utbildning**

Mål 12: **Hållbar konsumtion och produktion**

Mål 13: **Bekämpa klimatförändringarna**

4. IDEELL VERKSAMHET

70

Så här ska Kavlifonden bidra:

1) HUMANITÄRT ARBETE:**Psykisk hälsa hos barn och unga**

Kavlifonden vill stärka barn och ungas psykiska hälsa med stöd till åtgärder som främjar utbildning, livsbemästring och inkludering.

Kavlifonden vill att alla barn och unga ska må bra, uppleva trivsel och trygghet, och få möjlighet att utveckla egna färdigheter. Utbildning och en tro på sig själv rustar barn och unga för livet och bidrar till att de blir en resurs i sina egna liv.

Klimat, hållbar konsumtion och produktion

Som ägare av en livsmedelskoncern har Kavlifonden ett särskilt ansvar för att bidra till lösningar på klimatutmaningarna inom hållbar konsumtion och produktion. Vi stödjer bra lösningar för klimat och miljö.

Utbildning

Bra kunskaper och utbildning är centrala faktorer för att skapa varaktiga lösningar i samhället och i människors liv. Vi stödjer därför kunskapsförmedling om våra prioriterade tilldelningsområde. Vi stödjer också åtgärder som säkerställer att barn och unga får utbildning och skolgång i hög kvalitet samt åtgärder för allas lika rättigheter och inkludering.

2) FORSKNING:

Kavlifonden är en representant för privat, frivillig forskningsfinansiering och kan spela en viktig roll där offentliga medel inte räcker till. Kavlifonden stödjer behovsdriven forskning som är förankrad i reella kunskapsluckor och som är till nytta för användarna. Genom Kavlifondens program för hälsoforskning stödjer stiftelsen forskning som ska bidra till att förebygga och bekämpa psykisk ohälsa hos barn och unga. Programmet genomförs med Stiftelsen Dam som verkställande part och pågår fram till 2025.

3) KULTUR:

Kavlifonden ska arbeta för att så många barn och unga som möjligt ska få tillgång till att uppleva, utöva och skapa kultur. Stiftelsen stödjer projekt som använder kultur som verktyg för inkludering och integrering.

MEDARBETARGÅVAN

Alla medarbetare i Kavlikoncernen bidrar till att skapa värden som Kavlifonden delar ut till goda ändamål. De är också viktiga ambassadörer för våra företag, för Kavlifonden och för projekten vi stödjer.

Bland flera interna aktiviteter är medarbetargåvan en årlig höjdpunkt i koncernen. Medarbetargåvan är en process där medarbetarna i Kavlikoncernen får vara med och bestämma vilka ändamål som ska få stöd. I varje land organiserar Kavliföretagen egna nominerings- och urvalsprocesser innan tilldelningarna beslutas av Kavlifondens styrelse. De utvalda organisationerna bjuds in för att ta emot gåvotäckarna och fira tillsammans med medarbetarna. Engagemanget kring medarbetargåvan är stort. Involveringen av koncernens medarbetare är naturlig och viktig för att främja stolthet, ägarskap och närhet till Kavlifonden hos koncernens medarbetare.

COVID-19-PANDEMIN

Aktivitetsnivån hos våra stödmottagare har även under 2021 varit starkt präglad av covid-19-pandemin. Mycket arbete har utförts och man har varit tvungen att snabbt improvisera och anpassa sig efter nya situationer. Kavlifonden har försökt vara en stödjande och ansvarsfull givare. I en nära dialog med våra samarbetspartners har vi försökt hitta bra lösningar inom ett gemensamt utbud av möjligheter.

Visste du att ...

... konstnären Rolf Aamot och konsertpianisten Jan Henrik Kayser var de första som fick stöd från Kavlifonden? De fick 5 000 norska kronor var, något som i dag motsvarar 56 000 norska kronor.

... Kavlifonden gav landmärket «Den blå stein» till staden Bergen? I dag är det en av stadens mest kända mötesplatser.

POPULÄR MÖTESPLATS: Den Blå Stein i Bergen. (Foto: Hanne Eide Andersen/Kavlifonden)

4. IDEELL VERKSAMHET

71

PROJEKT SOM TILLDELADES STÖD 2021

Alla större projekt som Kavlifonden stödjer omnämns på kavlifondet.no

MATRÄDDNING I STORBRITANNIEN:

FareShare North East är en ny samarbetspartner för Kavlifonden i Storbritannien. De omfördelar överskottsmat till ideella organisationer och erbjuder arbetsträning för personer som av olika orsaker står utanför arbetslivet. (Foto: FareShare North East)

TILLDELNINGAR 2021 (belopp i NOK 1000)			
Karolinska Institutet	Forskning	Sverige	8 000
Anna Freud Centre	Forskning	Storbritannien	9 148
University of Manchester	Forskning	Storbritannien	1 236
University of Manchester	Forskning	Storbritannien	9 632
Lokala hjärtesaker Kavli Norge	Humanitärt	Norge	500
Lokala hjärtesaker Kavli Sverige AB	Humanitärt	Sverige	500
Lokala hjärtesaker Kavli Storbritannien	Humanitärt	Storbritannien	500
Mind	Humanitärt	Sverige	2 000
Göteborgs Stadsmission	Humanitärt	Sverige	800
Erikshjälpen	Humanitärt	Sverige	2 495
Plan International Norge	Humanitärt	Norge	500
Norwegian Church Aid	Humanitärt	Etiopien	1 490

REFUSE C.I.C.	Humanitärt	Storbritannien	1 300
Voksne for Barn	Humanitärt	Norge	2 000
En Frisk Generation	Humanitärt	Sverige	2 500
Sørlandet sjukhus	Humanitärt	Norge	2 040
Bind Food Waste Innovation CIC	Humanitärt	Storbritannien	1 356
Maskrosbarn	Humanitärt	Sverige	1 000
Guttas Campus	Humanitärt	Norge	3 000
FareShare North East	Humanitärt	Storbritannien	2 000
The LEAP Science & Maths Schools	Humanitärt	Sydafrika	6 400
Frälsningsarmén Norge	Humanitärt	Norge	1 000
Matsentralen Norge	Humanitärt	Norge	2 000
Adra Norge	Humanitärt	Etiopien	4 900
Såddfonder 2021* egen lista	Humanitärt	Norge/Sverige/ Storbritannien	5 300
Gåvor från medarbetare i Kavli Norge	Humanitärt	Norge	2 500
Gåvor från medarbetare i Kavli Sverige	Humanitärt	Sverige	2 500
Gåvor från medarbetare i Kavli Storbritannien	Humanitärt	Storbritannien	2 500
Gåvor från medarbetare i Kavli Finland	Humanitärt	Finland	840
New Writing North	Kultur	Storbritannien	3 600
Kulturhjerter	Kultur	Norge	900
Summa projekttilldelningar 2021			84 437
Impact-investering, Obligation IIXs Women's Livelihood Bond	Humanitärt	Asien	8 599
Totala tilldelningar 2021			93 036

4. IDEELL VERKSAMHET

72

SÅDDFONDER 2021 (tall i NOK 1000)			
Stiftelsen MusikBojen	Kultur	Sverige	197
Västerås Stadsmission	Humanitärt	Sverige	150
Föreningen Frisk Mat	Humanitärt	Sverige	200
Rest såddfonder Sverige	Humanitärt	Sverige	453
Guttas Campus	Humanitärt	Norge	300
Forskerfabrikken Norge AS	Humanitärt	Norge	250
Sørlandet sjukhus	Humanitärt	Norge	242
Impact StartUp Norge	Humanitärt	Norge	150
Matvett AS	Humanitärt	Norge	300
Havre Grønne Verdier	Humanitärt	Norge	150
Voksne for Barn	Humanitärt	Norge	150
The We Effect AS	Humanitärt	Norge	350
Rest techmedel	Humanitärt	Norge	850
Senter for livshjelp	Humanitärt	Norge	200
Rest såddfonder Norge	Humanitärt	Norge	358
Birkheads Wild Community Interest Company	Humanitärt	Storbritannien	300
Rest såddfonder UK	Humanitärt	Storbritannien	700
Summa mindre projekt			5 300

TACKTRÄD: Ungdomar hos Birkheads Wild planterade den här granen av arten Norwegian Spruce för att fira tilldelningen från Kavlifonden. (Foto: Birkheads Wild)

5. ETIK, MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, MÅNGFALD, MILJÖ OCH HÅLLBARHET

ETIK

Som en ideell stiftelse ska hela Kavlifondens verksamhet ha en tydlig och stark etisk förankring. Det säkerställs bland annat genom etiska regler och riktlinjer som kontinuerligt utvärderas och uppdateras.

Här återfinns bland annat nolltolerans mot korruption, principer för intressekonflikter och jävssituationer, externa uppdrag och arbetsförhållanden, sekretess och diskretion, information och it-system, investerings- och affärsmetoder samt hälsa, miljö och säkerhet.

Kavlifonden har dessutom egna etiska kommunikationsriktlinjer. Dessa omfattar bland annat grundläggande värderingar och principer för språkbruk och visuell framställning i Kavlifondens mediekanaler. Stiftelsen lägger särskilt vikt vid att mottagare av stöd från våra samarbetspartners ska framställas på ett balanserat och värdigt sätt som inte grundar sig på stereotyper och fördomar.

Kavlifonden söker ansvariga samarbetspartners som vi kan identifiera oss med och som delar våra värderingar.

JÄMSTÄLLDHET OCH MÅNGFALD

Genom våra tilldelningar bidrar vi också till att främja universella mänskliga rättigheter, som tillgång till utbildning och sjukvård.

Kavlifonden arbetar i enlighet med norsk lag mot diskriminering på grund av kön, graviditet, föräldraledighet, omsorgsuppgifter, etnicitet, religion, livssyn, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.

Kavlifonden har per den 31 december 2021 fyra anställda: tre kvinnor och en man. Styrelsen består per den 31 december 2021 av tre män och två kvinnor. Styrelsen lägger vikt vid att bägge könen är representerade i styrelsen. Arbetsmiljön bedöms som god.

KLIMAT, MILJÖ OCH HÅLLBARHET

Kavlifondens verksamhet påverkar den yttre miljön med reseaktiviteter och användning av kontorslokaler. Med totalt fyra medarbetare som jobbar i Oslo, Kristiansand respektive Bergen är vi medvetna om behovet av att organisera jobbet så att det blir så klimateffektivt som möjligt. Det

enskilda åtgärderna som ger störst effekt för Kavlifondens del är att begränsa resor i allmänhet och att använda så miljö- och klimatvänliga transporter som möjligt.

Kavlifonden kommer att fortsätta stödja projekt med klimat-/miljörelaterade ändamål.

«Det betyder mycket att vi jobbar för ett så bra företag som har Kavlifonden som grund.»

Marit J. Kanney, Art Director i Kavli Norge

6. KONCERN-REDOVISNING

Kavlifonden har utarbetat den koncernredovisning som krävs för stiftelsen tillsammans med Kavlikoncernens näringsverksamhet i enlighet med den norska redovisningslagens bestämmelser.

Koncernens årliga överskott är 295,5 miljoner norska kronor för tilldelningar till ideell verksamhet, jämfört med 92,7 miljoner norska kronor 2020. Koncernredovisningen för Kavli Holding AS visar den ekonomiska utvecklingen för näringsverksamheten separat. Koncernredovisningen för Kavli Holding AS presenterades för Kavlifondens styrelse den 25 april 2022 med ett årsresultat efter skatt på 243,2 miljoner norska kronor för 2021 jämfört med 66,6 miljoner norska kronor 2020.

I övrigt hänvisas till Kavli Holding AS årsredovisning.

Utifrån dagens prognoser kommer Kavlifonden kunna dela ut runt 100 miljoner norska kronor om året fram till 2025.

7. FRAMTIDSUTSIKTER OCH FORTSATT VERKSAMHET

Världen har sedan 2020 befunnit sig i en krissituation som har gjort det viktigt att alla som kan tar ansvar genom goda gärningar och ideella bidrag.

Kavlifonden har flera samarbetspartners som bidrar till att hjälpa andra människor både i vardagen och i den extraordinära situation som pandemin har inneburit. Allt fler ställer i dag upp och bidrar till att hjälpa dem som drabbats hårdast, som människor i utanförskap och ensamhet, fattiga och andra missgynnade personer.

För Kavlifonden är det väldigt motiverande att kunna bidra genom att stödja det här arbetet. Det gäller bland annat matcentraler i Norge, Sverige och Storbritannien, Maskrosbarn i Sverige, Frälsningsarmén i Norge och Storbritannien, Kyrkans Nödhjälps och Adra Norge i Etiopien samt Human Practice Foundation och Strømme-stiftelsen i Nepal.

Det totala beloppet till ideella ändamål kan komma att variera under åren som kommer. Styrelsen kommer tillsammans med administrationen att fortsätta arbetet med att utveckla och synliggöra Kavlifondens ideella verksamhet. Styrelsen ser mycket positivt på den vidare utvecklingen av och i Kavlifonden.

Styrelsen anser att förutsättningarna för en fortsatt verksamhet föreligger i full omfattning.

Bergen den 25 april 2022

Dag J. Opedal
styrelseordförande

Aksel Mjøs
styrelseledamot

Solfrid Lind
styrelseledamot

Lise Hammergren
styrelseledamot

Erik Volden
styrelseledamot

Inger Elise Iversen
vd

KAVLI
FONDEN

DELA MED
glädje

Varje år delar vi ut
hela vårt överskott
till goda ändamål

